

DRUŠTVENE IN DRUGE SLOVENSKE VESTI

Skupni piknik priredi šest slovenskih in eno hrvatsko društvo v nedeljo 16. avgusta v Center Beachu, Pa. Ta skupina društev vključuje tudi obe JSKJ društvi, ki imata sedež v naselbinah Center, Pa.

Mesto venca na krsto pokojnega Ignaca Smuka, člana društva št. 37 JSKJ, je omenjeno društvo poklonilo Slovenski Narodni Čitalnici v Clevelandu svoto \$10.00. Slovenski Narodni Dom je z istim namenom poklonil S. N. Čitalnici svoto \$5, ker je bil pokojni Smuk svoječasno tudi član direktorja. To se je storilo v vpoštevaju želje pokojnega Ignaca Smuka, ki je pred smrtjo izrazil željo, da se za venca namenjene svote prišle daruje Slovenski Narodni Čitalnici.

Dramsko društvo "Ivan Cankar" v Clevelandu priredi v nedeljo 9. avgusta izlet na Koprivčevu farmo, kamor prijazno vabi svoje člane in prijatelje.

Poletna opera v Clevelandu, ki je bila ljubiteljem umetnosti na razpolago med 28. julijem in 2. avgustom, je bila dobro poseljena tudi od Slovencev. Poletna opera "Aido" na otvorilni večer je prišlo gledat vsaj sto Slovencev. Vprizoritev je bila sijajna.

V kontestu najpopularnejših delic v Sheboyganu, Wis., je dosegla prvo mesto in je dobila naslov "Miss Sheboygan" Slovenka Miss Mary Juntz. Društvo mesto v kontestu je dosegla Miss Anna Falle, ki je tudi Slovenka.

"Cleveland Journal," angleško pisani list za tu rojeno slovensko mladino, je pretečeni teden pričel vrlo zanimiv članek, ki ga je Miss Pauline Plevnik napisala o svojih vtisih o Sloveniji, kjer se mudi v družbi Mrs. Plevnik. Mlada clevelandka pravi, da je bila v Sloveniji prva znana poštno in razumno primerljivi razmere v Sloveniji z ameriški. Miss Pauline Plevnik je hčerka Mr. Jos. Plevnik, predsednika slovenske organizacije v Clevelandu, znane pod imenom International Savings & Loan Co.

Iz Wyominga poročajo uredništvo razni prijatelji o izredno lepi vročini in suši. V Diamondville, Wyo., in okolici vladala taka suša, da se je posušila precej močna reka, ki je potegnila skozi meste, in je potegnila na tisoče rib. Poročila iz tega kraja javljajo tudi, da je malo dela in še manj denarja, in kar je še posebno žalostno, da je vročina in vsestranska suša posušila tudi skoro vse vode v kletih.

Novega zobozdravnika Slovenca dobi Cleveland v osebi dr. Augustina Urankarja, ki je zdravno napravil tozadevno dr. izkušnjo. Mladi dentist je poročen z najmlajšo hčerko znane Lauschetove rodbine.

Kot hladilna rosa cvetlicam uredništvo lepe kartice, ki jih iz raznih letovišč pošiljajo dobri in srečni rojaki, ki hočejo podariti urednika, ki se vica v uredniški gajbici kot sv. (Dolje na 2. strani).

RAZNO IZ AMERIKE IN IZ OZEMSTVA

ZNIZANJE PLAČ premogarnem je naznanila po Rockefellerju kontrolirana Colorado Fuel & Iron Co. Znižanje plač bo znašalo 20 procentov in stopi v veljavo v teku enega meseca. Rovi omenjene kompanije niso unijski. Pred dvema mesecema se je družba izjavila, da je nasprotna vsakemu znižanju plač, zdaj pa naznanja, da bodo premogarnem znižane plače za en dolar na dan; mesto \$6.25, kot se je dosedaj plačevalo, bo znašala dnevna plača v bodoče \$5.25.

Edina večja premogarska družba v državi Colorado, ki operira svoje rove na podlagi pogodbe z United Mine Workers unijo, je Rocky Mountain Fuel Co., in plačuje svojim delavcem prilično en dolar več kot neunijske kompanije. Predsednica Rocky Mountain Fuel Co. je Miss Josephine Roche, ki neče nič slišati o kakšnem znižanju plač.

DELAVSKI DEPARTMENT zvezne vlade naznanja, da je bilo v prvi polovici tega leta prijavljenih 447 štrajkov, ki so prizadeli 132.000 delavcev. To pomeni, da je bilo skoro 50 procentov več štrajkov letos kot v istem razdobju lanskega leta.

JUSTIČNI DEPARTMENT zvezne vlade preiskuje poslovnanje štirih največjih tobačnih kompanij v tej državi, ki so zadnje čase zvišale ceno gotovim vrstam popularnih cigaret. Omenjeni department ima podatke, da se plače delavcev v tobačni industriji niso zvišale od leta 1929, cene tobaka pa so celo padle od 17.9 do 12.2 centa za funt. Ni torej nobenega vzroka za zvišanje cen cigaret, ki bi znašalo od 40 do 60 milijonov dolarjev na leto in katero svoto bi večinoma spravili lastniki tobačnih tovarn. Zvezni justični department bo omenjene kompanije obtožil kršenja protitrustnega zakona, ako pronajde, da obstaja med njimi dogovor za zvišanje cen cigaret.

GOVERNER države Oklahome, bojeviti William H. Murray, znan tudi pod imenom "Alfalfa Bill," ima točasno kar pol ducaata bojov z različnimi kompanijami na rokah. Mož pravi, da hoče vpoštevati obljube, dane o priliki volilne kampanje, in se boriti za pravice prostega ljudstva proti bogatim privatnikom ali družbam. Zanimiv je nastop za znižanje mostovine na edinem mestu v državi, kjer je treba plačevati mostovino, in ki bo kmalu nadomeščen s prostim mostom; njegova zahteva, da oljne družbe plačujejo vsaj \$1.00 za sod surovega olja, sicer bo oljne črpalke ustavil, če treba s pomočjo državne milice; istotako si prizadeva tudi prisiliti telefonsko družbo, da zniža pristojbine po vsej državi. Najnovejši njegov boj pa je za cenejši kruh. Zdjaj ko je cena pšenice 30 centov bušelja, je cena kruha škandalozno visoka. Bojeviti governer pravi, da če se krušne družbe ne podajo in ne znižajo cene kruha primerno, bo določil, da se prične peči kruh v državnih kaznilnicah in se ga prodaja v kompeticiji s krušnimi družbami, dokler se ne izpametujejo in določijo pečivo primerne cene.

(Dolje na 2. strani)

REPUBLIKA CHILE

Pred dobrim tednom je obrnila pozornost sveta nase južno-ameriška republika Chile, ki je odslovila svojega predsednika Carlosa Ibaneza, predno je potekel njegov šestletni termin.

Ako pogledamo na zemljevid, vidimo republiko Chile kot dolg, nekoliko nacefran ozek trak, položen ob obrežju Pacifika. To njeno obliko si je lahko zapomniti, kajti široka je dežela od 100 do 248 milj, dolga pa nad 2.600 milj. Torej je več kot desetkrat daljša kot je široka. Njena površina znaša nekaj nad 290.000 kvadratnih milj, torej je nekaj večja kot naša država Texas ali prilično trikrat tako velika kot Jugoslavija. Prebivalstva, ki je večinoma evropskega izvora, je nekaj nad štiri milijone.

Zaradi svoje dolgotrajnosti ima dežela zelo različno podnebje. Na severu je podnebje tropično in suho; srednji in južni del pa imata srednje gorko podnebje in v gotovih časih dovolj dežja. Visoke Ande tvorijo nekako naravno mejo dežele proti vzhodu.

Glavno bogastvo republike Chile je v rudninah, posebno v solitru. Dežela ima tudi velike sklade borata, precej guana in premoga. Dalje se pridobiva baker, srebro, zlato, železo, kobalt, mangan, sol in žveplo. V centralnih delih države se pridelava mnogo pšenice, ječmene, fižola, ovsu, koruze, graha, krompirja, razne zelenjave, sadja in grozdja. Redijo tudi velike črede goveje živine, konj, ovac, koz, alpak in prešičev. Volna, koža, usnje in zmznjeno meso se eksportira.

Gozdov in dežela skoro 10 milijonov akrov in se raztezajo vse od srednjega dela na skrajni jug republike. Pravijo, da raste v teh gozdih do 200 različnih vrst dreves. Sedanja republika Chile je nekoč tvorila del starega cesarstva Inkov. Španci so prišli v deželo leta 1535, in sedanje glavno mesto Santiago, ki šteje nad pol milijona prebivalcev, je bilo ustanovljeno leta 1541. Svojo neodvisnost je dežela proglasila leta 1810, izvojevala pa leta 1818. Republikanska konstitucija je bila sprejeta leta 1833. Predsednika se voli potom splošnega glasovanja na vsakih šest let, toda noben predsednik ne more služiti dva termina. Postavodajni del vlade tvori narodni kongres, ki sestoji iz dveh zbornic.

PEŠČENO MORJE

Francoski znanstveniki že dolgo iščejo primernegega prometnega sredstva, ki bi omogočilo raziskovanje Dahmar puščave v Arabiji. To je največje peščeno morje, katerega dozdaj še niso mogli prebroditi beli raziskovalci in znanstveniki. Pesek Dahma puščave je posebne vrste. Palico je mogoče vtakniti v ta pesek kot v vodo. Ko so raziskovalci privezali dva funta težak kamen na dolgo vrvi in ga spustili v to peščeno morje, se je v petih minutah potopil 330 čevljev globoko v pesek. Zdi se, da to peščeno morje nima dna. Nekateri znanstveniki sodijo, da plavajo ogromne plasti drobnega peska na vodi ali na jezerih olja. Vse to je seveda ugibanje. Ako bi bilo res pod to velikansko puščavo peska olje, bi pomenilo velikansko, toda za enkrat še ne dostopno bogastvo.

POMORSKA POTOVANJA

Ob dveh zjutraj v petek 12. oktobra 1492 je mornar, imenovan Rodriguez Triana, na mali jadrnici "Pinta," eni od treh Kolumbovih ladij, zavpil: "Tierra, tierra!" kar pomeni: Zemlja, zemlja, in s prstom pokazal v temo na novo obal pet milj daleč, kjer so se temna drevesa vzpenjala nad morjem. Ta mornar je bil prvi Evropejec v nepretrgani zgodovini, ki je zagledal ameriška tla.

Skoraj takoj za tem je sledil stalen pritek priseljencev. Mnogo tisočev pustolovnih in drznih ljudi se ni balo poti čez nepoznano morje, da se naselijo v novo odkritem svetu. Ne znamo, koliko jih je prišlo v ozemlje, ki tvori današnje Zedinjene države, tekom prvih 300 let po odkritju Amerike. Prvo ljudsko štetje, izvedeno leta 1790, je naštel nekaj manj kot štiri milijone prebivalcev. Leta 1920 je število prebivalcev znašalo skoraj 110 milijonov, leta 1930 pa nad 122 milijonov. Od leta 1820 pa do leta 1927 je prišlo v Zedinjene države skoraj 37 milijonov priseljencev in ogromna večina njih je prišla po morju. Mnogi drugi milijoni so prišli preko oceana in se naselili v Centralni in Južni Ameriki in v Canadi.

Male jadrnice, ki so privlačale nove naselence v Novi svet, so vršile zgodovinsko vlogo v ustvarjanju Amerike. Dasi so ladje na jadra obstojale že od pamtikeva, malo se jih je kdaj drznilo pred Kolumbom daleč stran od obali. Odkritje Amerike je pospešilo brodogradnjo. Ameriški naseljenci, ki so imeli na razpolago bogato zalogo dobrega lesa, so začeli graditi ladje. Zanimivo je, da je bila prva ladja zgrajena v svrhu, da povede nazaj na Angleško skupino naseljencev, ki so bili razočarani radi izkušnje v Ameriki po jako ostru zimi.

Sredi 18. stoletja pojavili so se skunerji na dva jambora, malo kasneje takozvane paketen ladje in za njimi "clippers," ogromne jadrnice, zgrajene za večjo brzino. Leta 1819 je ladja "Savannah" dospela v Lini verpohl po vožnji samih 26 dni iz Savannah v državi Georgia. To je bil prvi parnik, ki je preplaval Atlantic in od tedaj je parnik zaporedno iztisnil jadrnico iz prometa. Leta 1830 je dospelo v newyorskko luko 1.510 ladij iz inozemskih pristanišč in od teh je bilo 400 parnikov, 700 "brigs," 370 skunerjev in ostalo so bile jadrnice manjših tipov. Dovožile so 17.000 potnikov.

Tedaj ni bilo brzovnih žic in podmorskih kablov. Ljudje so doznali za srečni prihod potnikov mnogo mesecev potem, ko je ladja odplula. Tedaj ni bilo svetilnikov v pomoč in svaritev pomorsčakom. Mnogo ladij, parnikov in jadrnic je našlo svoj grob na obalah in pečinah, za mnoge pa se ni nikdar nič doznalo, ker so izginile brez sledu.

Tja do gradnje velikih železnih ladij v polovici prejšnjega stoletja je bilo potovanje po morju polno nesigurnosti in nevarnosti. Moderne plovče palace, ki tako zlahka preplujejo ocean za pet ali šest dni, so jako malo podobne svojim prednicam. Z iznajdbo brezžičnega brzojava leta 1896 je to potovanje postalo še dvakrat bolj sigurno, kajti omogočilo je, da

ZGOVORNA AMERIKA

Posetniki stoletne razstave, ki se je vršila v Philadelphiji leta 1876 o priliki stoletnice ameriške neodvisnosti, se niso mogli dovolj načuditi čudni pripravi, katero je bil izgotovil Alexander Graham Bell in ki jo je imenoval telefon. Tri leta pozneje je bila ta trgovska in hišna udobnost še tako malo razširjena, da niti v samem mestu New Yorku niso še potrebovali telefonskih števil. Vsi naročniki telefona so bili takrat navedeni na mali kartici in je bilo treba povedati centrali le ime stranke, pa je človek dobil zvezo. Seveda je bilo telefoniranje takrat še luksus, ki si ga ni mogel vsakdo privoščiti. Kdor je hotel imeti telefon v uradu ali stanovanju, plačati je moral zanj \$240.00 na leto.

Danes je telefon v Zedinjenih državah poceni komoditeta ter se je razširila do najmanjših vasic, rudarskih naselbin in na večino kolikaj boljših farm. V sami državi New York je zdaj 2.595.537 telefonov, v vseh Zedinjenih državah pa 19.341.295. Telefonskih klicev ali pogovorov je v Zedinjenih državah nekako 27 tisoč milijonov na leto.

Ko človek vzdigne telefonsko slušalo k ušesu, se zveže s telefonskim žičnim omrežjem, ki je dolgo 80 milijonov milj. To omrežje predstavlja vrednost štiri tisoč milijonov dolarjev. V Evropi je splošno dosti manj telefonov kot v Ameriki. Izjemo tvori le mesto Stockholm na Švedskem, kjer pride na število prebivalstva več telefonov kot v New Yorku ali Chicagu. Splošno vzeto pa je Evropa v tem oziru daleč zad. V Zedinjenih državah pride na vsakih tisoč prebivalcev 163 telefonov, v Evropi pa samo 17.

MORSKE RASTLINE

Zanimiva morska rastlina je "kelp," ali kakor jo znanstveniki označajo "macrocytis pyrifera," ki raste kakšnih trideset milj daleč od obrežja južne Californije. Gozdovi tega podvodnega rastlinstva se raztezajo kakšnih 200 milj daleč. Rastline nimajo nikakih korenin, pač pa so pritrjene z nekakimi kroglicami na skalovje pod vodo; hrano dobivajo iz morske vode. Večino rastline tvorijo ogromni, več čevljev široki listi, ki dosežejo 50 do 60 čevljev visokosti, to je proti površini vode. Vrhove teh rastlin kosijo s posebnimi stroji in nakladajo na posebne tovorne parnike.

Ta morska rastlina se posušila in v zvežjih ali vrečah pošilja v različne kraje dežele živinorejcem in perutninarjem, da jo primešavajo navadni krmu. Ta dodatek h krmu ohranja živali zdrave, močne in jim pomaga k rasti.

Delali so poskušnje tudi na ljudeh s praškom iz te rastline, in se je baje večina poskusov zelo dobro obnesla. Eksperti zveznega poljedelskega departmента delajo še nadaljne poskušnje, in morda ni daleč čas, ko bodo pripravane morske rastline spadale k vsakdanji dieti ameriškega prebivalstva.

more ladja v nevarnosti poklicati drugo na pomoč. Mnoge nesreče na morju je preprečil signal S. O. S. (Save Our Ship), s katerim ladja kliče na pomoč bližnje parnike. FLIS.

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

Stoletnico rojstva odličnega slovenskega pisatelja in pesnika Franceta Levstika so dne 25. in 26. julija proslavljali v njegovem rojstnem kraju Velikih Laščah. Slavnostni govori pri tej priliki je imel pesnik Oton Župančič, ki je tudi odkril bronasti profilni relief Levstikove glave na spomeniku.

Petdesetletnico svojega rojstva je dne 16. julija obhajal v ožjem družinskem krogu eden prvih novinarjev in narodnih borcev na slovenskem severovzhodu, neuklonljivi Vekoslav Spindler. Lani je praznoval 25-letnico novinarskega dela, katero še vedno vrši med Slovenci nekdanje Spodnje Stajerske. Bil je urednik celjske "Domovine," pozneje "Narodnega lista," "Narodnega dnevnika," "Glasnika," "Nove dobe," zdaj pa je mariborski urednik "Večernika" in "Jutra." Novinarstvo, narodno, kulturno in politično delo Vekoslava Spindlerja je obsežno, in ko se bo pisala zgodovina razvoja severovzhodnega slovenskega ozemlja v zadnjih 30 letih, se bo moralo čisto omenjati njegovo ime. Jubilat je bil rojen 16. julija 1881 v Moravcih, župnija Mala Nedelja pri Ljutomeru.

Gozd Medvednjak, ki ga Kočevarji imenujejo Baerwald, je sredi julija obiskal hud požar. Zgorelo je nad 12 hektarov krasnega gozda. Medvednjak spada po večini k posestvu grofa Auersperga, obsejne parcele pa lastujejo okoliški kmeti.

K Jakčevim ameriškim predavanjem, spremljanim z lastnimi filmi, pripominja "Jutro," da si je nadel naš umetnik veliko in vsega priznanja vredno nalogo, ohraniti ameriškim emigrantom domovino in narodne običaje na ta način, da bo sedaj filmal po "starem kraju" lepoto naših vasi in rek in gora in poezij naših cerkvic in procesij in narodnih veselic in vsega, kar našemu človeku v tujini manjka in po čemur mu v tujih urah zahrepeni duša. Te filme bo v zvezi s tozadevnimi predavanji predvajal fotografski studio Bukovnik v Clevelandu, središču ameriških Slovencev.

Sedemdesetletnica "Slovenske čitalnice" v Mariboru. V petek 17. julija je poteklo 70 let, kar je bilo v takrat še malo zavedenemu Mariboru ustanovljeno najstarejšo slovensko kulturno društvo na severni jezikovni meji "Slovenska čitalnica." Starjša od nje je bila samo še tržaška. Pri ustanovitvi je sodeloval tudi veliki vladika dr. Anton Martin Slomšek in njen program je bil zasnovan zelo široko in je bila nekaj časa zaradi "prekoračenja delokroga" celo razpuščena. Njeno delo je zarezalo globoke brazde in prav njemu se moramo v marsičem zahvaliti, da poteka danes jugoslovenska državna meja po Koblanskem in ob reki Muri. "Slovenska čitalnica" je kot takta delovala še do poprevalnih dni, ko so njeno delo prevzele druge organizacije, sama pa je obdržala še nadalje Ljudsko knjižnico, ki se je tekem let razvila v velevažno kulturno institucijo. Vsekakor velika in častna zgodovina!

(Dolje na 2. strani)

VSAK PO SVOJE

O George Washingtonu, prvemu predsedniku Zedinjenih držav, pravi ustno izročilo, da se nikoli ni zlagal. Mož je imel srečo, da ni predsedoval v časih depresije kot je današnja, da ga ni nihče vprašal, kdaj jo bo konec.

Newton D. Baker, bivši clevelandski župan in pozneje vojni tajnik v Wilsonovem kabinetu, je pred dvema tednoma dobil od italijanske vlade visoko odlikovanje. Ker se o Bakerju resno govori kot o bodočemu predsedniškemu kandidatu demokratske stranke, bi jaz skoro sodil, da je to nekaka zarota od Italijanov. Marsikateri svobodo ljubeči Američan se bo namreč vprašal, kako naj voli za kandidata, kateremu fašistična Italija pripenja odlikovanja.

Če bi bil jaz na Bakerjevem mestu in bi nameraval kandidirati za predsednika, storil bi, kot je storil škof Jeglič: vrnil bi tisti italijanski pleh z izrazom odličnega spoštovanja in s figo v žepu.

Na Romunskem se je te dni princeza Ileana poročila z eksnadvojvodo Antonom Habsburškim. Casopisi poročajo, da je lahkoverno ljudstvo o priliki poročne ceremonije opazilo več slabih "znamenj." To ni nič čudnega, kajti za kraljevsko žlahto se pojavlja na svetu vedno več slabih znamenj.

Neki evropski kritik pravi, da ameriške ženske ne kažejo dovolj "hauteur." Jaz sicer ne vem kaj je hauteur, toda po mojih mislih se tudi od ameriških žensk ne more zahtevati, da bi vse kazale.

V Ameriki gre vse na veliko. Največ avtomobilov imamo, največ telefonov, največ prešičev, največ pšenice, največ grafta in zločinov, zadnja leta smo plačali največ narodnega dolga in izkazovali pri tem še po parsto milijonov prebitka, letos pa smo zaključili fiskalno leto s tisoč milijonskim deficitom.

Kadilci nismo našim reformatorjem nič kaj pri sreči. Tobačne prohibicije nam sicer dosedaj še niso mogli vsiliti, toda naložili so nam že vse mogoče davke. Naša bodočnost je sploh videti precej meglena in zakačena. Te dni sem čital, da tudi kanibalom ne ugajajo kadilci, češ, da je njihovo meso neprebavno in škodljivo. To je vsaj ena svetla točka za nas. Ako bo kateri dragih tobakarskih sobratov zašel med kanibale, imel bo v najslabšem slučaju to zadoščanje, da bo kakšnemu kanibalu v želodcu obležal.

V Los Angelesu se je nedavno poročil Patrick H. Cofield, veteran civilne vojne, star 97 let. Ta mož vsekakor veruje v vojno do britkega konca!

Prohibicija nas je naučila, da se znamo skoro vsake postavke ogniti v lepem ovinku. V Texasu, na primer, je po državnih postavah prepovedano prodajati strelno orožje. Prodajalci zljaj strelno orožje dajejo v najem za dobo 99 let, toda vsa najemina mora biti plačana v naprej.

(Dolje na 2. strani)

New Era

ENGLISH SECTION OF Official Organ of the South Slavonic Catholic Union.

Nova Doba

AMPLIFYING THE VOICE OF THE ENGLISH SPEAKING MEMBERS

Current Thought.

OUR NEXT CONVENTION

During the week of July 20 our Supreme Executive Board convened at Ely, Minn., headquarters of our South Slavonic Catholic Union. Twice during each year the Supreme Board meets, once in January and once in July. What transpires at these meetings is of utmost importance to every member, for a summary of the Union's dealings for the past six months is made, recommendations and requests submitted by lodges and individual members considered and passed upon, and, what is of great importance, the general progress is reported upon. By general progress is meant the net number of new members added to our Union, and the net financial gain added to the various reserve funds. Our youth should be primarily interested in the general progress, for this item is dependent upon them whether it shows a small or a large gain. English-speaking units are occupying the center of the lodge picture at the present time. Center of interest is concentrated among the English-speaking members as the general trend among all our fraternal benefit organizations hinges on its youth. Twice a year the Supreme Board's report is published in the New Era. The total amount of lodge dues collected from each lodge together with the disbursements is recapitulated on one general report. What our English-conducted lodges have accomplished in the way of increased membership can best be illustrated by comparing January, 1931, report with the next one about to be published. All of which brings to mind the next general convention of our Union, to be held in July, 1932, at Indianapolis, Ind. What attitude will our members take toward the English-speaking movement should be the concern of our English-conducted lodges. At the last general convention held in 1928 at Ely, Minn., the Sport Fund was started to attract the interest of our youth. In order to continue the sustaining of such a fund it will be necessary for the youth to show that it really means business. We have one more year to make a showing that will justify the action of our senior members to lay even greater plans next year for our youth. Perhaps the most concrete way of bringing about this effect is to have a number of representatives at the next convention that will be delegates from the English-conducted lodges. According to our By-Laws and constitution, one delegate shall represent a lodge that has at least 75 members. If a lodge has less than 75 members then such units shall hold a joint election in which only ONE delegate shall represent the 75 members. There are enough English-speaking units organized at the present time to make a creditable showing at the next convention, should each have its own delegate. This does not include any other English-speaking units that may be organized between now and July, 1932. Hence let us strive to increase our membership so that each English-speaking unit shall have enough members to send at least one delegate, or perhaps two, the maximum allotted for any lodge regardless of the excess number of members. Seventy-five members should be the minimum any lodge should have by next July. Let us work now, and work hard, while there is ample time. Get that new member! should be the slogan of each and every member. How many will you bring along at your next lodge meeting?

Flower Pageant to Have a Number of Bands

Cleveland, O.—Band committees representing 15 Ohio counties are lining up the bands that will accompany the Flower Pageant column on Aug. 29, which will bring the state's musical organizations before the largest Ohio audience ever to hear Ohio's bands. Band and drum corps entries are now coming in from all parts of the Buckeye State, eager to participate in this most beautiful outdoor spectacle, comparable only to the Rose and Portland, Ore. John M. Prasek, director of the American Legion Post No. 2 Band of Cleveland, is band chairman. At the present writing, with the pageant date set for the last Saturday in August, as National Air Races opening on that date, there are already 34 entries, including floats, bands and specials.

Choosing the Lesser Evil

Tommy: Hello, Jimmy! Where are you going to in such a hurry?
Jimmy: I'm going home.
Tommy: Something good going on there?
Jimmy: Well, Ma's going to spank me.
Tommy (in surprise): But

COMMENTATOR

NEWSPAPER WORK

When I was a lad attending grammar school, an editor of a newspaper or any other periodical was a man of mystery to me. How could he think up, almost daily, of what to write and to make the newspaper interesting?

When I attended high school the editor of a city daily appeared to me as a hard-thinking man with spectacles, and sitting behind some time-worn desk full of dust and scattered papers. To me he was more of a crank than anything else, always criticizing and finding fault.

But I had never met an editor. Imagine my surprise when a young man, about thirty years of age, was introduced as a speaker, who was an editor of the local daily, in the high school auditorium. He was actually human, would speak like a human being, and, above all, he smiled.

"Perhaps newspaper work can be studied and followed like any other profession," I began to think. The editorial page was not so impossible as I had first believed. It did require an extraordinary amount of reading and research work.

What are the qualifications of a newspaper man? A sticker for details, a close observer, and the ability to express oneself. A newspaper man is never through with his work, for he unconsciously always thinks of his work, even when reading a story. When a passage eloquently constructed is read the newspaper man compares his ability to express the same thought, and if he is a keen observer will remember that particular construction and use it himself.

Newspaper work is intensely interesting. Provided, of course, that the person does not let everything go until the last minute. Newspaper work, unlike other vocations, cannot be put off until a convenient time. Last-minute write-ups are the hardest and the most miserable pieces of work, and what is more important, are read by only a few readers. A writer can have his off day and not be able to do as much, but he will make up for it the following day. But should he allow himself to get lazy and suddenly get a spark of ambition at the eleventh hour, his stamina will not last and the result is poor, yes, exceedingly poor copy.

And then again, this may only be my own version of newspaper work.—L. M. K.

Betsy Ross in Tie

Cleveland, O.—Sunday, Aug. 2, proved to be one of the most interesting days for the Betsy Ross Lodge, No. 186, SSCU, playground team, as they emerged in a tie with the Clairwoods, score being 4-4. The game was played with intense excitement, with the flag-makers garnishing nine hits to their opponents' eight, compensated by more errors, however, on the former's part. Leading batter for the B. R. was Bob Riddle, with three hits out of four trips to the plate, while Matthew Molk connected for two hits out of four attempts. Umpire Lickert called the game after nine innings of playing and ordered the game to be played again. Betsy Ross aggregation is coming to the front more and more with each game played. To date they have showed surprising strength in view of the early defeats administered them. Their smooth teamwork has suddenly decided to click and the result is a creditable showing. In the last three games played they have won one, lost one and tied one. More power to the Betsy Ross team.

Caller: And now, I suppose, you are out of danger?
Sick Man: Well, not yet. The doctor says he will be here one or two more times.

ATHLETIC BOARD OF S. S. C. U.

Chairman: F. J. Kress, 204 — 57th St., Pittsburgh, Pa.
Vice chairman: J. L. Zortz, 1657 E. 31st St., Lorain, O.
Joseph Kopler, R. D. 2, Johnstown, Pa.
J. L. Jevitz Jr., 1316 Elizabeth St., Joliet, Ill.
Anton Vessel, 219 W. Birch St., Chisholm, Minn.

BRIEFS

A joint picnic, including seven lodges belonging to five denominations, will be held at Center Beach, Center, Pa., on Aug. 16. Center Ramblers and Center seniors, SSCU, will be represented. Members and friends of neighboring towns are cordially invited to attend.

George Washington Lodge, No. 180, SSCU, of Cleveland, is holding an important meeting Thursday, Aug. 6, Room 1, Slovene National Home. All outstanding tickets must be accounted for or returned. Dancing will follow the meeting. Members should invite their friends to attend.

From Ljubljana comes a report contained in Jugoslovan, issue of July 14, that Mr. Leon Stukelj scored 115 points during the gymnastic exhibitions held in Paris in connection with Olympic games, and was individually high. Mr. Stukelj has distinguished himself on numerous occasions, falling short of being world's champion, until this year.

Six performances of open-air opera held in Cleveland's new municipal stadium between July 28 and Aug. 2 were witnessed by 88,708 people. The Cleveland Press sponsored the greatest display of pomp and splendor in opera ever attempted in any city. An enormous stage was especially constructed for the occasion.

Misses Mary Juntz and Anna Falle of Sheboygan, Wis., took first and second prizes in the contest held to determine Miss Sheboygan. Out of 18,000,000 votes cast, Miss Juntz received 4,916,000 votes and Miss Falle 1,945,000 votes. Both winners receive free trips to the Bermudas, given by the Sheboygan Press, sponsor of the contest. (Reported by the Cleveland Journal.)

Frank Doljack was released to the Reading club in the International League on option by the Detroit Tigers of the American League. Plans for a Doljack Day, to be celebrated Aug. 8, were upset. Bucky Harris, manager of the Detroit team, gave his word that Doljack was to be retained the entire season when plans for honoring him were in the making.

Zobitz brothers, Ed and Joe, of Chisholm, Minn., reached the semi-finals of the men's singles tennis tournament. Ralph Lovshin was beaten by Lobas and eliminated.

Manager "Red" Bizil, playing the catcher's position of the George Washington Lodge, No. 180, SSCU, playground team of Cleveland, broke his middle finger in a game played July 29. This injury may keep him out of playing the rest of the season. Bizil earned the reputation of being the best catcher in the Inter-Lodge League, as well as a capable manager.

Majestics Start Membership Campaign

Export, Pa.—Export Majestics Lodge monthly meetings are not up to the standard attendance. We should make up our minds to reserve one evening in the month for lodge meetings. Be sure to set aside the evening of Aug. 20.

The purpose of the monthly meetings is to bring up new suggestions, make plans to increase our membership, and seek new ways and means to improve our lodge. This can only be accomplished through the co-operation of each and every member. Remember that every suggestion is appreciated. At our last meeting one of the members suggested a new way to increase our membership. A contest between the boys and girls of this lodge started on July 20 and will close Sept. 30, 1931. If the girls bring in more members the boys will have to treat them to a party, and if the boys win then the girls will have to treat them to a party.

Wake up, sisters, and let's show the boys that we have the real spirit of our lodge and the SSCU, and get in as many members as possible in the next two months. We all know that working conditions around here and everywhere else are bad. Many members have talked of dropping the lodge because of this, but have they thought for a moment what will become of them if they were hurt, ill, or killed in an accident? They will have no lodge to support them if ill and none for the family in case of death.

Please keep this in mind and try to pay your monthly dues regularly. Remember, this is your lodge and it will be just what you make it.
Julia Nagode, Rec. Sec'y.

G. W.'s Bats Fail

Cleveland, O.—In Wednesday's Inter-Lodge Baseball League tussle at Gordon Park, the Pioneers again downed the George Washingtons in a hard fought battle, 3 to 1.

"Pugs" Opalek was on the mound for the G. W.'s, with Manager "Red" Bizil receiving the first seven innings, and was replaced by "Weiners" Kubilus, because of a broken finger, Vessel going to right short. Makovic was on the mound for the Pioneers, with Habian receiving.

The Pioneers started their assault in the second inning, which Pavlic opened with a single. Another hit followed, producing one run, another run came across in the fourth and one in the seventh.

The George Washingtons were held hitless the first four innings. Scheller, batting in the order of clean-up man, got the first hit in the fifth inning and was left on second base. In the sixth "Birchy" Kromar got a two-bagger and crossed the plate on Kubilus' single.

"Pugs" Opalek hurled a neat game, holding the Pioneers hitless for five innings, allowing eight scattered hits, while Makovic allowed three, one in the fifth and two in the sixth. The George Washingtons chalked up the loss of a real duel, playing errorless ball, the Pioneers being credited with one error. The George Washingtons certainly lost a tough game, but not a shameful loss; they lost the game fighting from start to finish. Don't lose hope, boys, you have another chance at the Pioneers, and better luck.
R H E
G. W.'s ..... 000001000—1 3 0
Pioneers ..... 010100100—3 8 1
Lefty Jaklich, No. 180, SSCU.

THANKS

Pittsburgh, Pa.—I wish to take this opportunity to thank the many friends for the wonderful hospitality and treatment accorded me while vacationing in Cleveland. In particular Louis M. Kolar, who recently joined the "benedict" order, but still found time to play eighteen holes of real golf a la Bobby Jones style.
F. J. Kress.

Saying It With Comrades

Petrovic and Burks Star as Comrades Win Double Bill; Kaires, Rode Injured

Waukegan, Ill.—Frank "Frosty" Petrovic, Comrades' 17-year-old slow curve ball ace, blanked the strog KSKJ St. Joes, 4 to 0, and held the losers to five well scattered hits. Only one St. Joe runner reached third base. Larry "Al" Petrovic led the Comrade sluggers with two bingles, one of them a triple, at three trips to the plate. Drassler's brace of blows featured the losers' attack with the willow.

Down at Lake Forest, Ill., Charley "Chuck" Burks, Comrades' speedball artist, turned in another one of his brilliant mound performances and aided the Comrades to lick the strong Y. M. C. A. ball club by an 8 to 3 decision. Burks allowed the home team but eight well scattered hits and retired eight batsmen via the strikeout route. Besides hurling masterful ball, Burks connected for three safe bingles. Larry "Al" Petrovic led the Comrades' batting attack with three blows, including a triple, at four trips to the platter.

Next Sunday the Comrades will tackle the strong P. N. A. White Eagles at Foss Park. Bruno "Bryan" Kaires, Comrades' sensational third baseman, and Louis "Hack" Rode, brilliant outfielder, will probably view the game from the bench owing to injuries.

Kaires is laid up with a sore arm acquired at the Lake Forest game when he was hit by a pitched ball, while Rode is nursing a bruised elbow due to an injury at a local plant. Their absence will be keenly felt by their teammates, as both stars are batting far above the .300 clip.

DO YOU KNOW?

That for some reason or other, Louis "Hack" Rode is in a batting slump? Oh, well, love will find a way, leave it to Anna.

That our secretary and treasurer are rather "thick" friends? Why not!

That "Bryan" Kaires has something on a string? And it isn't a kite either.

That true love does not run smooth? If you don't believe it, then come to Mozina's some Sunday night and see for yourself. For further information get in touch with "us."

John Petrovic, Business and Publicity Mgr.

Showing Appreciation

East Palestine, O.—When some person has done us a good turn, by some sort of manifestation, we usually show our appreciation of it. Both parties are then delighted. If nothing more, we speak a good word for them. It's human nature to desire praise, and why not give it when it is deserved? If some member or members of our lodge are doing splendid work for the welfare of the whole we should not delay in paying them the proper tuition. It's easy to say a good word for a person. A good word where a good one is deserved is one of the finest investments of speech. It pays big dividends. Isn't it much easier to do something when we know that what we are doing is being appreciated? Without a doubt.
Joe Golicek, No. 41, SSCU.

Ramblers Are Host to Visitors at Dance

Turtle Creek, Pa.—The second dance held on July 18 by the Center Ramblers, No. 221, SSCU, was another success. We want to thank everyone who attended; folks from Universal, Unity, White Valley, Cheswick, Greensburg, and what do you think, we even had some from Chicago. We sure appreciate everyone's support.

Here's something else that I'm sure will prove of interest to anyone who is reading this article. Aug. 16 seven lodges, combined (Center SSCU seniors and Ramblers, and the Center SSPZ, the Universal SNP, seniors and Comets, the KSKJ and the Croatian Fraternal Union of Universal), are holding a picnic at the Center Beach. If you ever wanted a REAL GOOD time on a picnic, come to this one. You will get it in a full measure. Take notice to the combination of the lodges. Sounds pretty convincing, doesn't it?

Center Beach is an ideal place for a picnic. Lot of parking space for cars, a large swimming pool for adults as well as the youngsters, a dance floor. Oh, yes, there will be dancing all afternoon and evening; then there is a nice stretch of woods to provide us plenty of shade. There will be games and all kinds of refreshments. Everything for a good time.

You and your friends are invited to come and spend the whole day with us. Let us all make it a day to remember.
Antoinette Peternel, Sec'y.

Bizil on Rampage

Cleveland, O.—The George Washington-Lyon Dairy boys certainly handed the Nick Billiards (Old-Timers) the surprise of the season by defeating them, 8 to 1. Kubilus hurled for the G. W.-Lyon Dairy, "Lizzy" Kovacic and C. Lausche for the Old-Timers.

The George Washington-Lyon Dairy pounded two of Nick Billiards' pitchers for 12 hits. Both teams scored one run in the first inning; Kubilus singled and scored on Fabian's single to right; Debelak crossed the plate on Kovacic's single. The count of 1 to 1 remained until the eighth inning, when the G. W.'s opened fire on C. Lausche, who replaced "Lizzy" Kovacic. In this inning, Marincic walked, Manager "Red" Bizil put the ball over the school building for a home run, scoring Marincic ahead of him. Avsec scored on Kubilus' single to right. In the ninth inning Fabian singled, Marincic doubled, scoring Fabian; Bizil crashed another four-bagger, scoring Marincic. Kromar reached first on a fumble and scored on Avsec's single.

Manager "Red" Bizil, George Washington's catcher, helped to make the evening miserable for the Nick Billiards by driving out two homers and batting in four runs. Brezovar and Marincic, the two best known outfielders in the Inter-Lodge and East Madison leagues, did their share in this misery by pulling down many a ball which would have meant a home run if not judged right. Kubilus allowed 12 hits and held the Old-Timers to one run.

R H E
G. W.'s ..... 100000034—8 12 1
Nick Billiards 100000000—1 12 2

Jubileers Defeat Gilbert

Chisholm, Minn.—Jubileers Lodge, No. 215, SSCU, played their second game in the Minnesota SSCU championship tournament on July 12 and defeated the Gilbert lodge, St. John the Baptist, with a score of 16 to 2. Gornik, pitching for the Jubileers, allowed the visitors only four hits. The victory gives the home team its 18th victory out of 19 games played, two of which were SSCU league games.
Gilbert ..... 0 1 0 0 0 0 0 1—2
Jubileers ..... 4 2 3 7 0 0 0 0—16
Anton Vessel.

"I can't think why they make so much fuss over Betty's voice. Mary has a much richer voice."
"Yes, but Betty has a much richer father."

Join the S. S. C. U.

MLADINSKI ODDELEK -- JUVENILE DEPARTMENT

Vinko Bitenc: PRAVLJICA O KRESNI NOCI

V davnih časih ljudje niso poznali toliko zlobe in zavisti kakor dandanes, zato so se tudi boljše razumeli med seboj. Na kresni večer so celo živali dobile dar govora in srečen je bil tisti, ki je razumel njih govorico, kajti mnogokrat je pri tem izvedel skrivnosti o svoji sreči in bogastvu.

V tistih časih je živel Blažonov Cene.

Na kresni večer so vaški otroci začeli koncem vasi velik kres. Tudi Blažonov Cene je bil prišel z njimi, toda ni bil vesel in razposajen kakor njegovi tovariši, ki so se podili po travniku in skakali čez ogenj, nego je sedel zamišljen na deblo posekanega drevesa, mrko zroč v prasketajoči ogenj.

"Cene, zdaj si ti na vrsti!" so kričali otroci. "Alo, skoči čez ogenj!" "Pustite me, ne ljubim se mi!" In Cene se je dvignil in odšel preko travnika proti samotni goščavi, ki se je razprostirala sredi polja. Med zvezdami na nebu se je vozil mesec, murni so čirkali za mejo, vse ozračje je duhtelo po čudovitih rožah.

"Saj strah me ni," je pomislil Cene, ko se je približal goščavi. In se je spomnil na pripovedovanje svoje babice, ki mu je bila pravila o čudežni kresni noči. Kdorkoli nosi ta večer praprotove liste pri sebi, sliši pogovor živali. Živali pa vedo marsikaj, kar ostane človeku na vekovnem prikritju.

Cene se je oziral naokoli. Visoko resje, rumenkasto bele kresnice in prapot so prepregale tla med drevesi. Cene je utrgal praprotov list in si ga položil pod srajco. Mahoma je zagledal na košati bukvi četvero žarečih oči, ki so ga zvedavo ogledovale. Cene se je sprva prestrašil, hotel je že zbežati nazaj, toda neka tajna sila ga je zadržala, da je obstal. Na bukvi sta sedeli dve sovi.

"Uhu-hu," je zavpila ena. "Kresna noč je tu. Kje pa letos cveto zakladi?"

"In druga je prav tako zategnjeno odgovorila: "Uhu-hu, ne vem, botra, kje. Tam pod starim gabrom, ob volčjem stencu leži srna, ta, bo bržkone vedela." "Mislite, botra? Zletim in je povprašam. Uhu-hu!" In sova je odletela z drevesa v notranjost goščave. Cene ni mogel verjeti svojim ušesom, kar je bil slišal. Nepremično je stal ob debeli smreki in strmel na drevo. Ko pa se je premaknil, je počulo suho dračje pod njegovimi nogami. Sova, ki je sedela na bukovi veji, je po šumu preplašena odletela za svojo tovarišico.

"Oh, kakšna škoda," je izpregovoril sam pri sebi Cene. "Počakal bi bil, da bi se prva sova vrnila in bi bil gotovo izvedel skrivnostno zakladi. Zdaj ne bo nič. Spomnil se je na revščino v domači koči, na svojo boleho mater. Očeta mu je požrl rudnik, za vse je morala skrbeti mati. Kakšno veselje, če bi prinesel domov zaklad in bi ji mogel pomagati! Potem pa bi mu več ne oponašali nekateri objestni sošolci njegove revščine.

Iz te zamišljenosti ga je zdajci predramil rezek klic. "Desno, desno!" mu je završalo pred ušesi. Bil je neopir, ki je bliskovito svignil mimo Cence in ravno tako hitro spet utonil v noč. Vseposvodi po zraku so migljale svetle lučke, kresnice. "Desno?" To pomeni, naj zavijem v goščavi na desno. In Cene se ni prav nič obotljal. Brez bojazni je krenil na desno, proti notranjosti goščave.

"Saj imam praprotove liste pri sebi. Kaj bi se bal," si je dajal poguma desnetni Cene. Kresnice-lučke so mu kazale pot. Ko je tako nekaj časa hodil med drevesi, je mahoma zagledal pred seboj odprt prostor. Na sredi je stal orjaški gaber, njegove veje so se raztegnile daleč naokrog. Spodaj ob debelu pa je žuborel bister stencdek. Ob njem je ležala vitka srna, s pohlevnim pogledom motreč okoli. Vse prostor so razsvetljevale kresnice s svojimi lučkami.

Blažonov Cene je ves zadržan obstal. "Zdaj bom pa menda le zvedel, kje so skriti zakladi," si je zasepetal in se stisnil med grmovje.

Sovi sta čepeli na veji orjaškega gabra.

"Uhu-hu," se je oglasila prva. "Strnina srnica, kje pa so letos kresni zakladi?"

Srna se je ozrla na drevo in odgovorila: "Tukaj ob stencuku je votlina, v njej leži vrcča, polna samega čistega zlata. Ljudje ne vedo zanj! O, ko bi vedeli, bi se takoj polakomnili bogastva. Kraljica Noč, ki slavi noč svojega goda, mi je naročila, naj čuvam ob zakladu. Pravkar je pričakujem."

"Uhu-hu, čigav pa bo zaklad?" je dalje spraševala radovedna sova. "Tege pa ne vem. Težko, da bi se našel človek, ki bi bil vreden tega bogastva." Cene bi bil kmalu od veselja zavriskal. Premagal se je in prisluškoval dalje zivalskemu pogovoru.

Naenkrat je zagledal Cene krasno bitje, ki se je spuščalo iznad dreves na tla. Bila je kraljica Noč. Ogrnjena je bila s temnomodrim plaščem, pretkanim s samimi zlatimi zvezdami. Sovi sta ji prihiteli naproti, srna se je spoštljivo dvignila z ležišča.

"Pozdravljene, moje zveste prijateljice," je izpregovorila kraljica Noč. "Zelo sem srečna, da se je noči, na praznik mojega goda našel nekdo, ki mu bom mogla podariti naš zaklad. Je to ubog, uarljiv dečko iz bližnje vasi

Some Collars Men Have Worn

EVER since some old caveman caught sight of his reflection in the water, he noticed for the first time he had a neck, and ever since he has been trying to hide it. You can hardly blame him either, for of all unlovely things, the neck of a male human, with its wrinkles, its muscles, and the Adam's Apple that won't stay swallowed, is ugliness personified. So the caveman tried to disguise the fact that he owned a neck, by hanging around it an assortment of bric-a-brac, as bear's claws, the teeth of tigers, fish scales and other odds and ends that he happened upon. He found that the more junk he hung around his neck, the less conspicuous that member became.

pletely hidden as a sardine in its can. When the wearing of sheet-iron clothing went out of style the problem of the masculine neck loomed up again—and something had to be done. About that time, the men adopted a huge linen collar, starched as stiff as a board, which stood up a trifle higher than the head itself. After awhile, his up-standing affair began to be worn flat, resting on the shoulders, not unlike the sailor collar of today. It was fastened in front by fancy twisted cords with tassels on the ends. From this rather reasonable style was evolved a Little Lord Fontleroy creation, a conglomeration of embroidery, lace and scalloped edges.

A little later in the same century

Collars of a Day Long Past

The laudable effort on the part of the early man to get out of sight what he considered a physical handicap, has come down the ages and crops out in some savage tribes today. We see them wearing around the neck strings of beads or sea shells or a necklace of bright-colored feathers. Some of the inhabitants of Africa and Borneo look on some kind of neckwear as more important than any other article of dress. Some savages try to hide the neck by coiling wire around it, giving the wearer the appearance of having pushed his head through a lot of bed springs. No matter how unnecessary he may regard clothing in general—his neck must be decorated and incidentally kept out of sight.

The early Greeks and Romans seem to have broken away from the age-old custom, and were not ashamed to let their necks show. But with the passing of Greek and Roman civilization, the desire to camouflage the neck returned.

In the Middle Ages when men wore armor, they did not have to bother about the kind of neckwear they sported, as the neck was enclosed by a band of riveted steel and was as com-

plete the climax of all masculine neckwear—the ruff. This was made of thin, but stiff material that was fluted, frilled and plaited, until it stood out in all directions suggesting a millstone in shape.

Then the stock made its appearance. This was an immense square of white cloth, a size smaller than a bed sheet; this was folded and refolded diagonally, until it was about as wide as the neck was long. It was then wrapped round the neck, again and again, until it was all used up.

Then another "stock" was invented, equally tall and neck obliterating, but of only one thickness. In the early part of the nineteenth century, a more modern type of a tall standing collar came into vogue, as the old family portraits bear witness. The standing part of the collar was short and stopped right where the sharp points could saw the ears, while around this was worn the many-folded, wide silk stock. Stock was a good name for them, for the man wearing one felt about as helpless as if his hands and feet were fastened in the stocks.

There is scarcely a fancy collar worn by women today that the men did not wear first.

TWO LITTLE BOYS

Two little boys 'neath my window at play
Are happy as long as the glad golden day,
Their high treble voices are lifted with glee
As one calls to the other: "Quick, come and see!"
What is there to see, I ask peering down,
And watch Tommy tricking with his circus clown.
He stands on his hands; he hangs on the bar
Of the gate as it swings when left slightly ajar.
Then Johnny had his turn, he runs to the sand
Feet up in the air on his head he can stand;
Then weary of this rather tiring sport
They jump in the sand box to build a sand fort.
And so through the day I can hear those two boys
Finding sweet pleasure in simple home joys—
The swing is their engine, or it may be a Zep;
The see-saw's the steed with unharnessed pep;
The slide is the speedway where toy autos race
With nothing to hinder nor slow their swift pace.
And I sigh as I watch those two wee boys at play
For the pleasure I had in that far distant day
When the world seemed to me, as to those little boys,
Filled with nothing but sunshine and laughter and toys.

Poglejte, tam med grmovjem opreza, pričakujoč najbrže mojega povelja."

Cene je od začudenja kar odrevenel. Kako more kraljica Noč vedeti za njegovo prisotnost?

"Pridi bližje, prijatelj, si je prijazno nasmehnila Cencu in dvignila roko. "Kaj je hotel Cene? Preril se je skozi grmovje in se z veliko spoštljivostjo približal kraljici Noči."

"Jaz sem vseposvodi, zato vem in vidim vse. Ti si marljiv in pogumen otrok, ljubis svojo mamico, zato vzemi od mene to darilo v spomin na moj letošnji god." In kraljica Noč je pri tem pokazala z roko kraj sebe ob stencuku.

Cene je ves srečen poljubil kraljico roko, potem pa je pričel ob stencuku grebsti in je grebel toliko časa, da se je —čudo božje—dokopal do vreče s samim suhim zlatom.

Z leti je postal Cene bogat in ugleden graščak. Na tistem kraju kjer je stala Blažonova koča, se je dvignil visok, moččen grad. Se dandanes se vidijo njegove razvaline. Na kresni večer pa se oglašajo začrnelega zidovca s svojim zateglim skovikanjem. ("Mladi Jugoslovani.")

Srečko Kosovel: JADRENICARJI

Brez jader plovemo,
brez vesel veslamo
čez razcveteno
sino poljano.
Klič nas polietni svet.
Pod nami čebelice,
pisani čmrliji
dvigajo glavice,
radi bi uprli
za nami polet
ali njim je slajši dom
in med,
nam pa svet.
Zato jadramo, jadramo v svet.

Danilo Gorinšek: MLADA PESEM

Pojde fantič v zalo jutro,
solnce vabi ga iz dajl,
boj, vriska na vse grlo,
boj bogat je ko vsak krajl.

Pojte ž njim vsi, ki ste mladi!
Jutro v srcih naj žari;
vsikdar le iz vedrih luter
dan najlepši zablesti...

Gustav Strniša: V VIŠAVI

Zadnjič sem potoval v višavo. Pa ne z aeroplanom, ali balonom. Se sedaj se tresem, če se spominjam na tiste trenutke.

Na našem polju imam prijatelja prijaznega škranca, ki se vsak dan o mraku dviga v nebo in prepeva. Često ga obiščem. Prinesem mu nekaj črvov ali pa kakega hrošča. Tudi sem že prepodil hudobne pastirje, ki so hoteli odnesti njegovo gnezdo.

Teh malenkostnih uslug škranec ni pozabil. Sam mi je ponudil svoje prijateljstvo. In odnesel sem ga ponosno čepečega na moji rami, na domači vrt, ki meji žitno poljano. Iz rdečega narpestovega cveta sva pila bratovščino. Dobra je bila čista rosa in šele proti jutru sva se poslovila. Prihodnji dan sem ga spet obiskal na polju. Dejal sem mu:

"Lepo življenje imaš! Kar zavidam ti. Kako mogočno se dvigaš pod večer v višave, kjer prepevaš in se razigran vračaš. Tam ti ni treba poslušati raznih kritikov in puhloglavcev! Sam se pogovorim s svojim Bogom!"

Škranec me je zamišljeno pogledal. Ukazal mi je:

"Prinesi jutri črvov, kolikor jih more dobiti!"

Že naslednji hip se je dvignil in zapel.

Kaj neki hoče? Zakaj mu bo toliko črvov? Sem se vprašal. Naslednji dan sem res kar ves dan kopal črvičke in nicesar drugega delal.

V mraku sem prišel na polje z veliko posodo samih črvov. Škranec me je že čakal. Zaprhtal je krepko s perutmi in tenko zapel.

In tedaj so prileteli od vseh strani poljski ptiči. Med njimi je bil še črni krokar. Pričeli so zobati črvičke. Ko so posodo izpraznili, mi je dejal moj prijatelj škranec:

"Danes boš potoval z nami. Tvoje željo bomo ušlišali! Pojdimo!"

Naslednji hip so me obkrožili ptiči po vsem telesu sem mahoma čutili, kako so me prijeli za obleko drobnih kljunčki. Prav povsod so me držali. Neroda krokar ni našel med ptiči prostora. Pa me je skljunom prav krepko pograbil za lasce. Zabolelo me je, da so se mi poredile solze. Rad bi ga bil prepodil, pa k nisem mogel, ker so me tudi za roke držali kljunčki pticov.

Tedaj je škranec zapel in se dvignil poleg mene kvišku. Takoj so se dvignile z menoj druge ptice. Zazibal sem se in že sem plaval med nebom in zemljo.

Vedno više in više je hitel škranec pa tudi moji ptički. Glas poljskega pevca je postal vedno zvočnejši in milejši. Med potjo smo srečavali njegove tovaršice, ki so se že vračali na polje. Povpraševali so ga, kdo plava z njimi. Ni se zmenil za nje, saj je imel poln kljun naprevov.

Večerna zarja je odprla zlata okna na stežaj. Vse je sijalo nad menoj in okoli mene. Ozrl sem se na zemljo. V nižavi se je smejala blesteča pšenica, škrančev dom. Drevje je bilo slično drobnim sopkom. Kmetje, ki so delali na polju, so bili videti kakor otroci, kasneje pa kakor žive igračke. Povsod pa je sijalo solnce. Migljajoči zarki so mi kakor ognjeni valovi vedno bolj zakrivali pogled na zemljo.

Škranec je še vedno pel. Njegova pesem je bila vriskanje in zmagoslavni spev svobode. Odmevala je in trepetala. Zazdelo se mi je, da so se oglasile skrivnostne orglje vesolja in zaigrale mogočno melodijo.

Mahoma je škranec utihnil. Visoko nad njim se je pojavil mogočen orel.

"Orel! Orel! Nazaj na zemljo!" je zavriskal škranec in pričel kakor kamen padati proti zemlji.

Škranec je še vedno pel. Njegova pesem je bila vriskanje in zmagoslavni spev svobode. Odmevala je in trepetala. Zazdelo se mi je, da so se oglasile skrivnostne orglje vesolja in zaigrale mogočno melodijo.

Mahoma je škranec utihnil. Visoko nad njim se je pojavil mogočen orel.

"Orel! Orel! Nazaj na zemljo!" je zavriskal škranec in pričel kakor kamen padati proti zemlji.

Škranec je še vedno pel. Njegova pesem je bila vriskanje in zmagoslavni spev svobode. Odmevala je in trepetala. Zazdelo se mi je, da so se oglasile skrivnostne orglje vesolja in zaigrale mogočno melodijo.

Mahoma je škranec utihnil. Visoko nad njim se je pojavil mogočen orel.

"Orel! Orel! Nazaj na zemljo!" je zavriskal škranec in pričel kakor kamen padati proti zemlji.

Škranec je še vedno pel. Njegova pesem je bila vriskanje in zmagoslavni spev svobode. Odmevala je in trepetala. Zazdelo se mi je, da so se oglasile skrivnostne orglje vesolja in zaigrale mogočno melodijo.

Mahoma je škranec utihnil. Visoko nad njim se je pojavil mogočen orel.

"Orel! Orel! Nazaj na zemljo!" je zavriskal škranec in pričel kakor kamen padati proti zemlji.

Škranec je še vedno pel. Njegova pesem je bila vriskanje in zmagoslavni spev svobode. Odmevala je in trepetala. Zazdelo se mi je, da so se oglasile skrivnostne orglje vesolja in zaigrale mogočno melodijo.

Mahoma je škranec utihnil. Visoko nad njim se je pojavil mogočen orel.

CUCUMBER SLICES

Peel and slice two very ripe cucumbers. The large variety that turns yellowish green when very ripe is the sort to use.

Put 1 cupful vinegar,
1 tablespoonful sugar,
1 tablespoonful mixed spices into a large saucepan and bring to a boil.

When the liquid is just ready to boil slide the sliced cucumbers into the vinegar.

Boil slowly for about 12 minutes to draw out the juice in the cucumbers. Add 2 teaspoonfuls of salt and increase heat till a brisk boiling is begun.

With a large fork turn the cucumber slices about in the liquid so that all are allowed to get boiling hot. Boil for 7 minutes.

Take from the fire and bottle or put in a cool place till ready to serve.

This is a pleasant way to eat cucumbers in season and also a delicious pickle for the winter.

OB ZORI

Nočka pleše,
zvezde kreneš,
božje kolo se vrti!
Veter piska,
v dalje vriska,
speče drevje prebudi.

Jutro vstaja,
tihno raja,
zarja siplje rožni cvet.
A narava
vsa sanjava
sije v rosi. Prič gre pet:

Ej! Škranec
božji znanec
se je dvignil pod nebo.
Solčna lira
tihu svira:
"Jutro vstaja nad zemljo!"

OTROŠKE NARODNE POPEVKE

O sv. Vidu, to je 15. junija, so zelo dolgi dnevi. Tedaj smo otroci peli, ali boljše rečeno kričali:

O svetem Vid'
se noč in dan vid',
če se stegnemo,
vanjga (v dan) dregnemo,
če se skrcimo,
vanjga trčimo.

Na dan sv. Janeza Krstnika (24. junija) pa smo zakrožili:

Sveti Janez se nam smeje
z neba nam kresnice seje.
Kresnice bomo polovili
v koskih v mesto jih znosili,
drago bomo jih prodali
za cekine zamenjali
in kupili velik grad,
ki imel bo tristo vrat.

NAVIHANEC

"Branko, tak bodi no že enkrat miren! Kdo te bo poslušal, če tako kričiš?"

"Indijance se igram!"
"Tako, potem pa le tebo ubogaj svojo mater. Ali ne veš, da Indijanci zelo spoštujejo in ubogajo svoje matere?"

"O da, toda jaz igram takega Indijanca, ki nima več matere!"

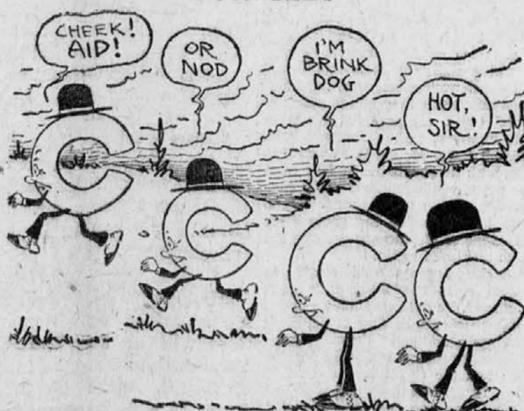
Spet sem začutil nemirno utripanje ptičjih srccev. Vedno urneje so se spuščali na polje. Orel je pa plaval nižje in nižje. Se enkrat so ptice močno zakrile s perotini in že smo pristali srečni njeve.

Prav tedaj pa je padel na tla tudi orel. Popadel sem ga za kremplje. Skušal me je pograbit s kljunom. Zadel me je na roko, ki je pričela krvaveti. Ker je čutil, da je šibkejši—je odletel. Ptiči so bili rešeni.

Utrujen sem obležal med pšenico. Škranec mi je pričel peti uspavanko. Zaspal sem. Ko sem se zbudil, je ležalo nad poljem mlado jutro.

Tisto noč sem prvič prenočil pod milim nebom.—("Mlado Jutro.")

FOUR BIRDS

Here are four "animated" "C's" and each one is saying something. If you will combine the letters in what each is saying with the letter C and arrange them in the right order you will have the names of four birds. What are they?

THE COAL MINE EXPLOSION

THE locomotive that ran the two hundred miles from the coal mine to the junction was a mystery to Bob. It always came up after he had gone to bed, and although he always heard the bell and sometimes the whistle, he never saw the engine itself nor its engineer. For once, however, there had been a change in the routine, and the train, instead of pulling away during the night, was staying over until noon. This was Bob's chance, and he decided to make the most of it; but as he was leaving the house his father called to him.

"Don't go away, Bob," he said. "I want you to show a visitor through the mines."

Bob's jaw dropped. The mines were deep and large, and visitors usually stayed down for hours.

"I'd like to, Dad," he replied. "But won't you excuse me this once, and get somebody else? I'd like to go down and take a look at the locomotive."

Mr. Dobby looked sideways at the visitor, and then said:

"This is special, Bob, and I must ask you to postpone your own plans until some other time. This man is Jack Jedson, and he's been wanting to go down under the ground for years, and hasn't had the chance until now. Take good care of him and show him everything."

"All right, Dad," replied Bob, hiding his disappointment manfully. "I guess duty always comes before pleasure."

There was a pale, violet-blue about the flame of the safety lamp.

"Doesn't that mean danger?" asked.

Before there was time for a word he was thrown to the ground by the force of a terrific explosion, was not loud but muffled, as if it occurred some distance within the earth. The ground shook. The explosion was followed by a shock which seemed right in the mine, but some distance from the point where the explosion had taken place. Then there were cries and shouts of alarm and warning. "Gas coming. Gas coming!" was passed along by the excited miners.

The foreman jumped to his feet and called to his men:

"Let's make for the shaft, men!" cried. "There's a chance that we'll get out alive!"

"Wait a minute," cried Bob. "This explosion was in the old mine. I think it was, then the shaft is a roaring chimney of black smoke. The best thing to do is to stay here, this pocket and wait for relief."

"But we'll suffocate!" protested the foreman. "The gas will creep and choke us all!"

"He's right," agreed the men. "Let's make for the shaft."

But they had not gone more than a few yards before the leader fell weakly to his knees.

"Gas," he gasped. "It's here. Carry him back," ordered the foreman.

They Got Into the Shaft Elevator

Mr. Jedson seemed to be a pleasant man, and when he was left alone with Bob, he began to ask questions.

"I know a lot about coal," he said, smiling. "But I'm green about coal mines, so if I act like a rube you'll understand it's because I feel like one. Do I have to take a canary bird down with me?"

Bob laughed good-naturedly. "What for?"

"To tell whether or not there is any poison gas down below. If the bird dies, it's time to get out."

"No," assured Bob. "That may be a wise precaution for some mines, but this one is known as a dry mine, and we never have any trouble with black damp."

"That's comforting."

"But we're going to put on safety lamps just the same," continued Bob. "There have been a few earth rumbles recently and orders have been given for all the men to be doubly cautious."

They got into the shaft elevator and Bob gave the operator three bells, which meant that there were passengers aboard and not to drop the shaft like a weight from a high place. The darkness increased as they descended into the earth, and when they stepped off at the working level, they had only the dim light from their safety lamps to guide them.

"Follow me," directed Bob. "Your eyes will get used to the darkness pretty soon, and you'll be surprised at how well you can see."

But before there was time for that, Mr. Jedson gave a cry of alarm and jumped quickly to one side.

"My goodness!" he gasped. "What was that?"

Bob laughed.

"It's only a mule," he said. "That's nothing to be afraid of."

But the next time Mr. Jedson had occasion to be alarmed, it was really something to be afraid of. Bob had taken him down one of the latest cuts where a dozen or more men were working on a new vein of coal when suddenly the visitor pointed out that

right to the very end of this shaft and build a shield."

"What for?" queried Mr. Jedson.

"To keep out the gas," replied Bob.

"But how?"

"There are some timbers which the men have been using for scaffolding. We'll build a lattice-work of these with our clothing as the only way."

"I believe you're right!" agreed the visitor.

The men hurriedly did what they were told to do, and soon there was a wall between them and the opening gas, with every chink filled with coats, shirts, gloves, hats and trousers. The man who had been on his back, unconscious, was breathing easily. There were no sounds of despair now and then from the men who saw no hope for escape.

"This is keeping us alive for the present," observed Mr. Jedson. "It may soon turn out to be a trap."

"We won't be here long enough to worry about that," replied Bob, with confidence. "My father will be here looking for us as soon as it is possible for the men to live in the mine."

"But how will he get through the gas?" was the puzzled question of the reply.

Bob's faith was not misplaced. Fifteen minutes of waiting

MLADINSKI DOPISI

Contributions from our Junior Members

LORAIN, THE CITY OF LILACS

Lorain is a lilac city. The most common lilac is the purple lilac. Last year the National Tube Co. heard of Lorain wanting to become a Lilac City. They became very interested and at once offered to help. They ordered lilac bushes and sold them to their employees. On an average, every home in Lorain has at least one lilac bush.

Nearly every teacher in our school had a vase of lilacs on her desk every day. We, the school children, are very interested in lilacs. Some of the Lorain residents composed songs about Lorain and the lilacs. We have learned some of the songs. They are: "Lorain, the City of Lilacs" and "When the Lilacs Bloom."

In May we held our Lilac Festival. When the Lilacs Bloom" was the song chosen for Lorain and is similar to the one of "If I Had a Talking Picture of You." It's very pretty. Some of Lorain's prominent men said that they hope Lorain will some day become a Lilac City.

Matilda Strukely, SSCU No. 6, Lorain, O.

A RESCUE

Little Bobby Jones was a poor boy. He was a very kind boy. Although most of the boys hated him, he liked them all and had no one to play with. One cold winter day, while Bobby was trudging home through the snow, he heard a moan. He walked toward the sound, only to stumble over a hand-me-down wagon. He ran home for his mother and pulled him home. His mother gave him a nice bed for the dog and gave him some food. Every day their friendship grew stronger.

About three months later Bobby was fishing on a big raft. He called his dog Jackie. Bobby felt a tug on his line. He pulled and pulled, but could not get it up. The fish or whatever it was pulled him instead. Bobby tried to swim, but to no avail. Jackie saw all this and jumped into the water. He dragged the screaming boy out of the water and pulled him home.

When Bobby regained his senses his mother and Jackie were by his bedside. Jackie's eyes seemed to tell the whole story. After that experience Bobby never went anywhere without his dog.

Angela Janzich, SSCU No. 2, Ely, Minn.

WHAT A RELIEF

It was nearly midnight when Martha Green was coming home from a dance. A masculine figure crossed her path. She thought nothing of it until he touched her again. The third time she looked at his face. It was a small face with big eyes and nose in proportion. She began to run and again met him. This time she spoke to him. "What do you want?" asked Martha in a weak voice.

"Nothing, girlie. I just want to see you safe at home. You're too small to play up so late," he answered in a low, sinister voice.

"I can take care of myself," she answered angrily, but in a low voice. She started to walk away, but was held back by the man, who held her firmly by her wrists.

Amelia Peternel, SSCU No. 2, Ely, Minn.

HOW TO USE WILDFLOWERS IN THE HOME

Wildflowers in any room make the place look beautiful and fragrant. The wildflower. The rose is my favorite. A bouquet of wildflowers in a dainty little vase on a window sill or on a table makes a very pretty picture.

Anna Gall, SSCU No. 36, Johnstown, Pa.

A HAPPY INCIDENT

The snow fell in big flakes on the deserted streets of Chisholm. The cold blew its loudest and sent out its dark streets on my way home, I saw a girl about my size. She was thin and dressed in a ragged dress that fell below her knees. Her hair was hanging down over her shoulders and it looked as if it hadn't been combed for weeks.

My heart was filled with pity and I took my shawl and placed it around her shoulders and my gloves on her frozen hands. "Haven't you any home to go to?" I asked. She then told me her story.

Gaylette was a little orphan girl of 10 years. She was taken care of Smith's child and later adopted by them. She had been the household drudge. Tasks were forced on her. The cruelty of her mistress and master were threats to eat in the house she was sent out in the cold and told never to return.

DOPISI

Center, Pa.

Center je prilično velika slovenska naselbina, kjer biva nad 20 slovenskih družin, ki lastujejo večina svoje domove. Imamo tukaj tri podporna društva, med njimi tudi angleško poslušajoče društvo Center Ramblers, ki pripada JSKJ. Tukaj je precej tu rojene slovenske mladine, odraslih fantov in deklet, zato upamo, da bo društvo dobro napredovalo. Tukaj biva tudi nekaj Čehov in drugih narodnosti. Naselbina se nahaja nekako 15 milj od Pittsburgha, vzhodno proti Universalu ali Exportu.

Zadnje čase je prišla ta naselbina večkrat v javnost. Meseca aprila je imela tu sejo Zveza JSKJ društev za zapadno Pennsilvanijo, potem je imela ta organizacija meseca junija piknik na Potočnikovi farmi, in proti koncu junija je imela istotam piknik tudi Federacija SSPZ društev. Oba piknika sta bila dobro obiskana in posetniki so prišli od blizu in daleč. Na pikniku Zveze JSKJ društev se je bil pojavil, kakor "z lufta" tudi urednik Nove Dobe, sobrat Terbovec iz Clevelanda, pa bi bila z našim Jurijem skoraj naredila nekaj "wreck." Iz nagajivosti je potem Jurij Toneta še nekaj obdoližil, kar pa je ta zanikal. Mislimo, da je bilo med ploho, ko sta v kuropetniku kokoši plašila, med njima vse poravnano, ker sta bila oba veselih obrazov.

Tem potom sporočam tukajšnjim in okoliškim društvom in posameznim rojakom in rojakinjam, da se bo vršil na dan 16. avgusta velik skupni piknik sedmerih društev, šestih slovenskih in enega hrvatskega; tri društva bodo iz Centra, štiri pa iz Universala. Piknik bo trajal ves dan in se bo vršil na CENTER BEACH. Vsi Slovenci in bratje Hrvati so vabljeni, da posetijo ta piknik, kajti za dobro potrebo bo po vseh pravih poskrbljeno. Pravijo tudi, da bodo na razpolago na različnih pečenih janjci. Kogar bo veselilo, bo lahko vlekli tudi vrvi, in govori se, da to pot pojde venec zmage v Westmoreland county.

Prav nazadnje in potihoma, da Jurij ne bo nič vedel za to, povabimo na ta skupni piknik tudi urednika Nove Dobe. Seveda mu priporočamo, naj bo previden, ker sicer se nič ne ve, česa bi ga naš Jurij zopet obdoližil po pravici ali krivici. Na tem pikniku bo dovolj rož in "čiken"; črešenj pa ni več. So že splavale po vodi, in če sobrat urednik ne zna dobro plavati,

Agnes Jancar, No. 6, SSCU, Lorain, O.

Editor's Note: Evidently Agnes Jancar enjoys attending the Slovene school in Lorain, and is anxious to learn our mother tongue. Juveniles of Lorain do not realize how fortunate they are to have a Slovene school to attend and learn to read and write Slovene. How pleased your parents would be to receive a letter from you entirely in Slovene.

Dear Editor: I am a member of the Juvenile Department of Lodge No. 33, SSCU, of Center, Pa. I enjoy reading the letters the other members put in this paper, so I decided to write one, too.

I have been at many lodge picnics this year and enjoyed them all. There is going to be another picnic at Center Beach, on Sunday, Aug. 16. It is being held by the lodges of Center and Universal, Pa. There will be many things to amuse yourself with, so I hope that everyone will come and bring their friends.

Isabelle Erzen, SSCU No. 33, Center, Pa.

JUVENILE NOTICE!

It is very important that the juvenile members please remember to address their articles properly. First of all, the name, the address and the age must be legible. But more important is your lodge number. Too many members have omitted their lodge number and it has caused a great deal of wasted time to look up the record where there are some thirteen thousand names to go through. Hereafter any article submitted without the given lodge number will be omitted.

Articles must be written on just one side of the paper and with ink. Try to keep your contributions original. Any copy work sent in will be disregarded. One \$3, one \$2 and five \$1 prizes are given away each month to the ones who submit the best articles. To those which are original we give the first consideration.

Therefore, when you sit down to write, keep these points in mind. The article must be original. Pen and ink should be used; don't make it too long or too short, paper should be used only on one side to avoid mistakes, and the information which should accompany all articles. Your name, age, address and lodge number.

Juvenile members who have never written any articles for their paper should start now and see what they can do. We want every member to feel that he or she is doing his or her share for the SSCU.

NAGRADE

Za dopise, priložene v mladinski prilogi Nove Dobe meseca julija, so bile nakazane sledeče nagrade:

Joseph Medic, društvo št. 137

THE COAL MINE EXPLOSION

(Continued from page 4)

groped their way back to the shaft. Soon they were being lifted up into the sunlight and the air, where safety and friends awaited them.

"That was some experience," said Mr. Jedson. "And now I suppose I'd better be getting back to the junction. Would you care to come with me, Bob?"

"How?" asked Bob, in surprise. "In the cab of the locomotive," was the reply.

"But the engineer won't let me." "Don't worry," came the answer. "One good turn deserves another, and if you were good enough to take me down into the mines, I'll be good enough to take you aboard my locomotive. I'm the engineer."

Bob laughed in glee and held out his hand when Mr. Jedson offered to shake.

"Bob," continued the crack engineer, "my only hope is that if anything happens I'll take care of the situation with the same cleverness and coolness you showed after the mine explosion."

"I know you will," cried Bob—and from that moment on, the two were the best of friends, and the ride that day from the coal mine to the junction may have been the first one Bob had on the crack train, but it was not the last.

je boljše, da ne hodi v vodo, ker je zelo dvomljivo, da bi ga hotel Jurij rešiti, če bi mu voda v grlo tekla. (Sem vajen biti suh in na suhem. Vode se pa bojim že od takrat, ko sem prvič slišal popevko: "Po kaj se ti fantič v nevarnost podajaš, češ Saveo v vas hodiš, pa plavat ne znaš!" Dvomim, da bi imel čas in priliko se odzvati povabilu in piknik, toda če bi prišel, držal bi se kje pod hruško, v mednarodni distanci, je vsaj tri milje od obrežja—na suho stran! Op. ured.) Kdo bo stražil pečene janjce na tem pikniku, ni še znano, toda govori se, da bodo za vsak slučaj pripravljene rezerve, da bo straža podvojena, če bi se urednik Nove Dobe pojavil med nami. — Torej na svidenje v nedeljo 16. avgusta na Center Beach-u!

Frank Shifrar.

Chicago, Ill.

Opozarjam članstvo društva Zvon, št. 70 JSKJ, da bi se malo bolj številno udeleževalo društvenih sej. Znano je, da se društvo pripravlja na proslavo 25-letnice ustanovitve, katera proučava se bo vršila 11. oktobra 1931. Primerno bi bilo, da se na praznovanje 25-letnice pripravimo s tem, da pridobimo kar največ novih članov za društvo. Res časi niso najboljši, toda če se potrudimo, se da še vendar pridobiti kakšnega novega člana za odrasli ali mladinski oddelek. Ako bi vsak član dobil vsaj enega novega, bi se pri društvu mnogo poznalo. Zdaj je lepa prilika za pristop, kajti pristopnina je prosta in stroške zdravniške preiskave se povrne do omejene višine iz Jednotne blagajne. Za pridobitev novega člana plača Jednota en dolar nagrade. Ker se vrši kampanja za pridobivanje novih članov, plačala bo Jednota koncem leta poleg običajne nagrade še po en dolar nagrade za vsakega pridobljenega novega člana za odrasli ali mladinski oddelek. Te nagrade se bodo nakazale društvom konci leta, da jih pravilno razdeli med svoje agilne članke. Torej, na delo, člani in članice!

Pozivljam tudi veselilni odbor, da ne odlašajo predolgo s pripravami za praznovanje 25-letnice. Kot že omenjeno se bo ta društveni jubilej obhajal 11. oktobra, toda čas hitro teče in bo treba začeti s pripravami. — Z bratskim pozdravom,

Martin Jurkas, tajnik dr. Zvon št. 70 JSKJ.

White Valley, Pa.

IZ URADA ZVEZE JSKJ DRUŠTEV V PENNSYLVANII. — Kot je tajnik Zveze JSKJ društev že poročal v našem glasilu, se bo prihodnja seja Zveze vršila na dan 30. avgusta in ne 23. avgusta, kakor je bilo prvotno določeno. Radi tega so prošenja vsa društva JSKJ, ki pripadajo Zvezi, da vzamejo to naznanilo na znanje. Prošenja pa so tudi druga društva JSKJ v tem okrožju, ki še ne pripadajo Zvezi, da izvolijo svoje zastopnike, ali pa vsaj opazovalce in jih pošljejo na omenjeno sejo, da se prepričajo o dobrem in koristnem delovanju Zveze. Posebno so vabljeni bližnja društva, kot št. 57 v Exportu, št. 143 v Slickville, št. 77 v Greensburgu, št. 183 v Yukonu, št. 218 v Exportu, itd. Na tej seji bodo slišali društveni zastopniki in opazovalci poročilo o Zvezinem pikniku, ki se je vršil 14. junija na Potočnikovi farmi, in razna poročila o delovanju Zveze.

Seja se bo vršila v Slovenski dvorani v Claridge, Pa., v nedeljo 30. avgusta in se bo pričela ob desetih dopoldne (stari čas). Torej, bratje in sestre, oziroma društva JSKJ, ki pridete za to sejo v poštev, ne pozabite pravočasno izvoliti zastopnike za sejo.

Za Zvezo društev J. S. K. Jednote v Pennsilvaniji: Jurij Previc, zapisnikar.

Eveleth, Minn.

Kakšnih veselih novic nimam poročati iz teh krajev. Delavske razmere so v splošnem bolj slabe; eni delajo še precej dobro, drugi le polovični čas, nekateri pa prav nič. Ne vem, kaj bo, ako pojde še nekaj časa tako naprej.

Vročino imamo tudi tukaj prav hudo, čeprav smo daleč na severu. Vsak si je skoraj kaj posadil, da bi mu pridelki nekoliko pomagali k preživetju, toda vročina in suša je taka, da se bo vse pošušilo, če ne bo kaj kmalu dežja. Izprva je vsa letina lepo kazala, zdaj pa je videti, da kar ne bo pobrala vročina, bodo pa gosenice, kobilice in uši uničile. Na krompirju je toliko golazni, da preti vse uničiti. Jaz še ne pomnim, da bi bilo kdaj toliko različnega mrčesa tukaj.

Zdaj pa še eno žalostno novico. Sicer sem malo pozen, toda pravijo, da boljše je pozno kot nikoli. Dne 1. julija je preminil v bolnici v Munisingu, Mich., moj brat Joseph Laurich. Prejšni dan, to je 30. junija, ko je delal na cesti, ga je zadela solnčarica, da se je zgrudil na tla. Pobrali so ga in odpeljali v bolnico, pa se ni več zavedel in je drugi dan izdihnil. Pokojnik zapušča v Munisingu žalujočo soprogo Antonijo Laurich in šest nedoraslih otrok, katerih najstarejši je še le 9 let star. V Minnesoti zapušča brata Johna Lauricha (podpisane), v Clevelandu, O., populosestro Antonijo, omoženega Rus, v starem kraju pa mater in tri sestre: Marijo, Frančiško in Josipino. Pokojni je spadal k društvu sv. Ime Jezus, št. 25 JSKJ, v Eveleth, Minn., in k društvu SNPJ v Traunik-u, Mich. Omenjeno društvo SNPJ, katerega številke in imena ne vem, mu je privedilo prav lep pogreb, ki se je izvršil po katoliških obredih.

Tem potom se prav lepo zahvaljujem društvenim sobratom in vsem tistim, ki so pokojnika spremlili na njegovi zadnji poti. Dalje se prav lepo zahvalim tudi vsem rojakom, katere sem obiskal v Munisingu in Trauniku, za vso naklonjenost in postrežbo. Pokojnemu bratu naj bo lahka ameriška gruda, žalujoči družini pa naj bo izraženo iskreno sožalje!

John Laurich, žalujoči brat.

Lloydell, Pa.

Delavske razmere v tukajšnjih okoliščah so slabe, premogorovi obratujejo dva do tri dni v tednu, in še takrat se slabo zasluži. Poleg tega je pa še tukajšnja First National banka zaprla vrata za nedoločen čas, tako da je tudi naše društvo nekoliko prizadeto, ker imamo na tej banki naložen denar naše društvene blagajne. Sedaj nam ni mogoče vzdigniti denarja, da bi zakladali člane za assessment. Dosedaj se je založil en mesečni assessment iz društvene blagajne, v bodoče pa nam to ne bo mogoče storiti. Zato opozarjam oddaljene člane društva sv. Petra in Pavla, št. 35 JSKJ, ki pošiljajo assessment po pošti, da ga pošljejo pravočasno, da ga tajnik dobi pred 25. v mesecu. Člane, ki bivajo v bližini društvenega sedeža, pa prosim, da se polnoštevilno udeležijo prihodnje seje, ki se bo vršila v nedeljo 16. avgusta ob dveh popoldne, ker bomo imeli za rešiti več važnih zadev, ti kajotič se društva. — Bratski pozdrav!

Joseph Arhar, tajnik društva št. 35 JSKJ.

Center, Pa.

SEJA ZVEZE DRUŠTEV JSKJ V PENNSYLVANII. — Redna seja Zveze društev JSKJ v Pennsilvaniji se bo vršila dne 30. avgusta v Slovenskem domu v Claridge, Pa. Seja se prične ob desetih dopoldne. Ker je namen Zveze, da deluje samo v korist J. S. K. Jednote in njevega članstva, mislim, da veže

EKONOMIJA

(Za N. D. — V. J. V.)

Pa je ni stvari na svetu, katero bi človek vsakdanje sorte ložje razumel, kakor je ekonomija. In vsled tega so v otročjih vrtcih in javnih šolah odpravili pouk v tem predmetu, tako da je postal povsem nepotreben, kajti človek je itak rojen ekonomist in mu vsled tega ni potreba obiskovati otročjih vrtcev in javne šole. Vsakdo namreč ve, kaj so dohodki in izdatki—ako so dohodki večji, kakor izdatki, pomenja to za dotičnika "dobro ekonomijo;" ako so pa izdatki večji, kakor dohodki, je te vrste ekonomija še boljša, kakor prva. Da zamore človek živeti in se ravnati po zadnjem načinu ekonomije, mora seveda znati dobro računati in živeti natančno po receptu, kateri nas končno dovede do tega, da zamoremo izdati več denarja, kakor ga imamo.

In prav lahko je živeti dan današnji po tem načinu. Treba je le posnemati ekonomijo evropskih držav in ono naših državljanov. Kdor je kaj dolžan, naj enostavno piše svojim upnikom, naj mirno čakajo, ali pa naj mu dovolijo moratorium za par let. Ko je naš predsednik naznanil moratorij za evropske države, so pri nas zavladali takoj boljši časi. Vrednost delnic je postala večja. Pšenica je napredovala kar za štiri cente pri bušju in vrednost bombaža je napredovala za tri dolarje pri zavojju. Skupna vrednost letošnjih pridelkov je napredovala kar za tri sto milijonov dolarjev.

Tirjati in izterjati stare dolgove so dokaj nevažni posli—toda naznanilo, da naša republika ne bo terjala svojih evropskih dolžnikov vsaj za leto dni, je takoj povečalo cene in vrednosti vseh naših pridelkov. In čemu?

Raztolmačiti in razložiti to dejstvo je seveda zelo težavno—in ako bi čitateljem te storije jaz ne raztolmačil te zadeve, bi nihče ne vedel, kako se mora ravnati z ekonomijo, tako da je koncem konca ves svet zadovoljen, vesel in tudi bogat.

Nekateri ljudje se menda še spominjajo, da so se pred nekoliko leti Evroplji medsebojno bojevali. Vzroki, ki so dovedli do te takozvane svetovne vojne, seveda niso nikomur znani. In tedaj je naša vlada posodila evropskim zaveznikom deset tisoč milijonov dolarjev, da so zamogli premagati takozvane centralne vlasti. In potem, ko so bile te vlasti pošteno tepene, so naši sodržavljani posodili centralnim vladam še nadaljnjih deset tisoč milijonov dolarjev, da se tako centralnim vlastim pomaga okrevati od udarcev, katere so zadobili s pomočjo prvih deset tisoč milijonov dolarjev. In sedaj, po vojni dolgujejo naši prijatelji in prejšnji zavezniki naši vladi deset tisoč milijonov dolarjev, dočim naši prejšnji sovražniki dolgujejo našim sodržavljanom nadaljnjih deset

dolžnost vsa društva JSKJ v Pennsilvaniji, da se pridružijo Zvezi.

Ne vem, kaj je vzrok, da se nekatera društva tako malo zanimajo za to Zvezo, da niti ne pošljejo svojih zastopnikov na seje iste. Konvencija JSKJ se bliža in treba bo na sejah Zveze razpravljati, kako bi se izboljšala pravila Jednote, da bo v korist celokupnega članstva. Zato še enkrat pozivljam vsa društva JSKJ v Pennsilvaniji, da pošljejo svoje zastopnike na sejo Zveze, da se bodo prepričali, da gre samo za korist J. S. K. Jednote in njenih članov.

Torej, na svidenje 30. avgusta na Claridge, Pa.!

Anton Erzen, predsednik nadzornega odbora Zveze.

Čarovna palica

Neki premožni mlinar iz Indianapolis je iznašel nekakšen aparat, ki ga imenuje magnetično balanco, ki mu baje pokaže vsako kovino, ki ni zakopana več kot 15 čevljev globoko v zemlji. V Indiji in Arizoni je našel več indijanskih grobišč, ki so vsebovala kovine, kakor tudi v zemlji zakopane kose meatorjev. Nedavno je se podal v Evropo, kjer bo skušal najti v nekdanji Panoniji zakopane rimljanske zaklade. Nekdanja rimljanska provinca Panonija, tvori zdaj del Jugoslavije in del Ogrske.

NIZKA NEPISMENOST

Država Iowa se ponaša, da ima najmanj nepismenih ljudi, ki so stari nad 10 let, namreč samo 15.879. To znaša samo 0.08 odstotka skupnega prebivalstva.

Čarovna palica

Neki premožni mlinar iz Indianapolis je iznašel nekakšen aparat, ki ga imenuje magnetično balanco, ki mu baje pokaže vsako kovino, ki ni zakopana več kot 15 čevljev globoko v zemlji. V Indiji in Arizoni je našel več indijanskih grobišč, ki so vsebovala kovine, kakor tudi v zemlji zakopane kose meatorjev. Nedavno je se podal v Evropo, kjer bo skušal najti v nekdanji Panoniji zakopane rimljanske zaklade. Nekdanja rimljanska provinca Panonija, tvori zdaj del Jugoslavije in del Ogrske.

NIZKA NEPISMENOST

Država Iowa se ponaša, da ima najmanj nepismenih ljudi, ki so stari nad 10 let, namreč samo 15.879. To znaša samo 0.08 odstotka skupnega prebivalstva.

Rado Murnik:

JARI JUNAKI

ZACETNIK

(Nadaljevanje)

"Boš videl, kako imenitno živimo tukaj!" je dejal in brcal z nogama po zraku. "Zmeraj veselo, dragi moj! Stari je dober človek: zmerja nas mnogo, ne tepe nič. Kadar izgubi naočnike, delamo, kar hočemo. Če le morem, mu jih skrijem, da se malce oddahnem. On pa jih išče po vseh kotih in obeta groš tistemu, ki jih dobi. Najdem jih seveda vselej jaz. Zato uživam gospoda šefa posebno naklonjenost... Komi Juri je velika reva. Zatelebal se je v Fani, natakario v gostilnici pri Zejni žabi tako nečloveško, da včasih kar riga od same ljubezni kakor lačen osel. Vedno živi le v višjih sferah in hodi po svetu kakor pe jajcih... Naši kuharici je ime Lucija. Izvrstna ženska je to. Marsikaj kratkočasnega utegneva še doživeti z njo. Petdesetemu letu je bliže nego dvajsetemu. Najbolj jo podražim, če ji pravim gospodična Luca... In zdaj pride na vrsto naš gospod hlapec Miha Muha. Mladi mož je najmočnejši pa najneumnejši dedec daleč naokrog. Možgane ima plombirane z bobovo slamo. Odlikuje se tudi s tem, da razširja po svoji bližnji okolici ostri parfem priletnega kozla. Če sem dovolj daleč od njega, mu pravim Miško, zakaj salamensko ga jezi to ime. Kar se tiče naposled naju dveh, ti povem: trgovske vajence dele učenjaki v dobre in poredne; ker je pa prvih le malo malo, se štejeva midva rajša med zadnje! Kako se pa že ti pišeš?"

"Marko Ilovar."
"Odkod si pa doma?"
"Iz Ljubljane!" sem se odrezal ponosno.
"A—ljubljska srajca!"
"Te bom!"
"Ljubljanska srajca si in ostanesh! Ne bojim se te prav nič. Kdo bi se pa tudi kaj bal take grize razvajene! Če hočeš, se greva pa takoj malo metat, ti ljubljanska srajca zanikarna ti!"
"Ker sem bil gotov, sem hotel precej skočiti nadenj. Tedaj pa je zarenčal odspodaj silen bas: "Ali vaju se ne bo doli?"

"Potrpiva nekoliko!" mi je predlagal Živko in zaklical skozi okence na dvorišče: "Vem, da bi šla brez naju trgovina rakovo pot. Takoj prihitiva pomagat, o gospod Miško!"

"Veš," je pristavil hitro, "hlapec zdajle čisto gotovo čaka spodaj, da bi me malo! Le pazi, kako se izmuznem temu nerodnemu zabitemu! Prvi pojdem jaz. Le za mano!"

Pri stopnicah je res vrebala razkačeni Miha v zasedi. Živko mu je šel hladnokrvno nasproti, dejal kazalec na široka usta in zažugal nasprotniku: "Stojte, ljubi Miha, ne delajte nobenih neumnosti! Skrijte se! Zandarji vas iščejo. Če vas zasačijo, vas bodo buc ali—bum!"

Miha je odprl usta na stežaj, tako se je prestrašil orožnikov; Živko pa je smuknil že pri besedi "buc" med njegovimi nogami na dvorišče in me vlekčel pred gospoda Kolariča.

"Zdaj ti naredi gospod Kolarič pridigo. Le modro se drži! Bog ne daj, da bi se smejal, toliko ti pravim!"

"Sedite, mladi prijatelj," je začel gospod Kolarič svečano in pokazal s prstom stol.

Poslušnil sem in sedel na okrogel stoliček. Meni nasproti sta počivala papa in trgovec na rjavi zofi. Živko pa se je po prstih prithotopil šefu za hrbet. Videti sem ga mogel le jaz.

"Tedaj, ljubi moj," je izpregovoril stari mož in si brisal z dolgim rumenkastim robcem naočnike, "vi se želite pri meni izučiti za trgovca."

Med tem prijaznim uvodom se je prikazal Živko izza zofe in se začel za gospodarjevimi rameni spakovati na take načine, da sem komaj komaj premagoval smeh. Ko je naredil gospod piko, je izginil tudi Živko za naslanjalo.

"Ako se boste vedli dostojno in pridno," je nadaljeval stari, "vam bom ves čas očetovski prijatelj."

Zopet se je pojavil Živko. Zamizal je z očmi in potegnil samega sebe fino za ušesa. Kakor vsled te poteze se mu je pomolil dolgi jezik iz ust. Vendar si je znal pomagati in se potegnil za kožo na grlu, in jezik je bil zopet za zobmi. Potem mi je veselo namežikaval in mi metal poljubce. Vse to je izvrševal s tako komiko, da ne kmalu kaj takega! Zatajeval sem smeh, kolikor sem mogel, se grizel v ustnice in računal, koliko je petinosemdesetkrat devetinpetdeset. Da ne bi videl zapepljiva, sem povesil oči.

"Glejte sem, ne na tla," me je opomnil gospod Kolarič, ki si je nateknil naočnike. "Pred vsem vam priporočam resnost, veliko resnost! V svoji hiši ne trpim nikakršnih neumnosti ali burk, katerih so vajeni mladi oslički. Vse drugo izveste pozneje."

Ko je vzel gospodar v misli burke in neumnosti, je pa začel Živko na vse kriplice premikati kožo na glavi. Dozdaj sem pozkušal revež vse, da ne bi prasnjal v buren smeh. Vendar naposled se natura ni dala nič več brzdati. Izprva mi je ušlo nekaj siloma zadržavane sape z izdajalskimi "kh—kh" skozi nos, potem pa sem se vdal Živkovemu talentu in se začel grohotati na ves glas!

"Boš—!" je zagrmel papa nad mano. Dobro je bilo, da nisva bila zdajle sama brez priče! Živko pa se je potuhnul za zofa.

"Vseč mi je, če so mladi ljudje dobre volje," je dejal zopet gospod Kolarič z dolgim obrazom. "Zato se pa vendar ni treba režati. Menim, da nisem povedal nič smešnega. Norci se smejejo brez vzroka. Čemu zatorej rezgetate še zmerom. To ni lepo. To se ne spodobiti, vidite. Tega se boste morali odvaditi pri meni. Mlad kristjan naj ne hrepeni po prazni zabavi, ampak kvišku, vedno kvišku, vedno više in više."

Medtem pa se je nesramni Živko zopet pojavil izza hrba gospoda Kolariča. Najprvo sem videl dolge roke, ki so plezale kakor na nevidni vrvi vedno više in više, potem pa obraz, nakremžen tako po opičje, da bi se bil jaz najrajši po tleh valjal od samega veselja in smehu!

"Ali si obseden ali kaj!" je zaropotal papa in stopil predme, od jeze temnordeč v obrazu. "Kaj grohočeš tako neumno! Govori!"

(Dalje prihodnjik)

"Povest 'ZACETNIK' je ponatisnjena iz knjige 'Jari Junaki', katero je spisal slovenski pisatelj-humorist Rado Murnik, ki se zdaj bohen in postaraj nahaja v Hranilnici v Ljubljani. Slovenska Narodna Čitalnica v Clevelandu zbira zanj pomožni fond. Tozadevne prispevke sprejema tudi uredništvo Nove Dobe."

Cvetko Golar:

Njena prva služba

Dalje.

Ni se več zmenil za njo in je tudi ni slišal, vihtel je klobuk v roki in ga pomolil vsakemu, ki je prišel mimo. Šla je za njim, da bi ga dohitela in mu naročila, naj pozdravi tudi pastirja, ali nenadoma je stopil k Miklavžu mož s sabljo in ga odpeljal s seboj. Solze so obliše Katrico, zavpila je, da so ljudje začudenje postali kraj nje.

"Ali vidite, Miklavža je odpeljal. Pomagajte!" Smejali so se ji in ji rekli, da je prav, ako zapro kmečkega potepuha.

"Kakšna pravica je to, ako vlečejo reveža," je mislila reči Katrica in se je hteč obrnila. Najrajši bi stekla za njima in se postavila za Miklavža, ki je prišel od tam, kjer je njena mati, kjer je včasih pasla in je najlepši kraj na svetu.

Ko se je vrnila k gospodinji, bi bila skoro padla v znak.

"Mršna, kje pa si hodila! Kje si se vlačila?"

Gospodinja je planila na njo in jo udarila. Zbesnela je, ko je pregledala solato. Bila je slaba, in denarja ni bilo.

"Kje imaš krono?"

"Miklavžu sem jo dala," je ihtela Katrica in si trla oči.

Strašna jeza je prevzela gospodinjo, da je vpila vse dopoldne. Sele pri kosilu se je Katrica razvedrila. Vsi gospodje so bili prijazni ž njo, in doktorju Šavsu je šla celo po vino, in piti je morala z njim.

"Da ne boš huda na me, saj veš da te imam rad." Katrica se je sramovala in si dolgo ni upala vzeti kupice.

"Primi, sestra, primi, sestra kupico," je zapel gospod Šavs pri večerji. Bil je dobre volje in ni zameril knjigovezu, ko ga je ta vprašal, s koliko kmeti je pil bratovščino. Smejalo se je in pobožal Katrico.

"Ali se me bojiš," je vprašal, ko je deklica zdrhtela in skočila od njega.

"Saj ne grize, o, gospod doktor Šavs je dober z dekleti, zato ga imajo rade," je nekdo opomnil.

"In nosi jim v žepu roks — dropsa — kakor sem bral v tistih pesmih, ki jih je zložil neki študent," je pristavil knjigovez.

"Da, da, Katrica, le nas se drži, pa boš dobro vozila." Gospod Šavs ji je iznova natočil kupico in nesel k njenim ustnicam, rožnim kot najbolj rdeče vino.

V sobo je prihrumela gospodinja in začela pripovedovati o potepuhu, ki mu je dala Katrica krono.

"Vidite, takšna je, in vi ji celo strežete z vinom, gospod doktor. Jaz bi le rada poznala tiste potepuha! Ne morem uganiti, zakaj se toliko ukvarjate s tem dekletom, saj vidite, da je že čisto izgubljena."

"Nikar ne bodite preostri z njo, gospa! Katrica je že pridna punčka, le pogledjte, kako ima močne roke!"

"Nikar je ne hvalite, sami ste rekli, kako so navihana kmečka dekleta."

"Seveda so, pa Katrica je kljub temu imenitna punčka. Ali ne, dekliček?"

Gospodinja je jezno premerila Katrico in jo poklicala s seboj.

"Ha ha, jo že ima! Staro že grize, ljubosumna je, in vi ste krivi, gospod Šavs."

Knjigovez je vstal in poiskal klobuk. Za njim so se odpravili vsi razen študenta, ki je zadnji prišel. Katrica se mu je nasmehnila, in bilo ji je, kot da je z njim stopil pastir v izbo. Ali ne pojde z njim na pašo gor skozi gozd na posekano jaso, kjer zore rdeče jagode in se pase živina in se sliši piščalka? Sploh je bila danes Katrica srečna. Zjutraj je videla Miklavža, in kos domače vasi je bil z njim, oh, saj je spal pri njih in je dihal po senu, ki ga je še sama sušila na travniku. In zdaj je na pašo z mladim, veselim fantom. In Katrica se je smejala in je

bila rdeča, in vse je plesalo okoli nje. Mize in stoli so se vrteli, krožniki so poskakovali — lop — je padel eden na tla.

"Križana nebesa, punca je pijana!"

Gospodinja je pridrla v izbo in jo sunila v kot.

"Materi te zatožim, in krožnik boš tudi plačala! Oh, predelani moški, da nimajo pameti!"

Katrica se je topo smehljala in je sedla na stol.

Po večerji je takoj legla, ker je bila utrujena, saj se je nadelala vse popoldne, ko jo je gospodinja gnala in podila po drva in zopet po vode. In vpila je nad njo, z gdimi primki jo je obmetavala, da si je Katrica za tiskala ušesa in bežala od nje. Še zdaj jo je bolela glava in ni mogla pozabiti, kar je slišala pe dnevu. Pri večerji ji je tisti gospod Šavs stikal roko in bi ji rad nekaj povedal, pa ga ni utegnili poslušati. Povsod je bila za njo gospodinja.

"Seveda, z moškimi bi se vlačila, pila bi, potem pa ni za delo. Zgodaj si začela, kmalu boš s potepuhi hodila po mestnih beznicah. O, kar pojdi, ampak pri meni ne boš?"

Vsa je bila zmešana in skoro ji je postalo slabo. Vzela je v roke orglice, in vse grde in hude misli so šle od nje, ko se je spomnila svojega pastirja. Bila je z njim na pašo, zakurila sta ogenj in zidala hišico.

Rekla sta, da bo njena in be imela dvoje oken. Nevede kdaj, je nesla orglice k ustnicam in dihnila vanje. Zapele so rahlo in nežno, kot bi jo pozdravila njena vasica, kot bi se oglasil gozd in jo poklical, naj se vrne k nje-mu.

Zaspala je in je bila v sanjah pri večerji. Gospodu Šavsu je prinesla kos mesa. Joj, in nenadoma je ležal pred njim na krožniku živ konj.

"Tri sto judov," je zaklel gospod Šavs, "kaj pa mi nosiš to mrho?"

Zasadil je nož v meso, in žival je poskočila.

Hipoma je bila na mizi in je zarezgetala.

"Stran ženi mrho," je vpila gospodinja, "na kmete jo pelji!"

Vsa potna in preplašena se je Katrica zbudila in je mislila, kaj bi sanje pomenile. In ko je zopet zaspala, je bila še vsa nemirna in vpila in se jokala v spanju.

V nedeljo popoldne je bila Katrica sama doma.

Gospodinja se je takoj po kosilu oblekla praznično. Židano ruto si je zavezala, in bila je zelo košata in še cvetoča ženska, ko je odšla z gospodom Šavsom na lepše. Tudi njemu je zlikala obleko, ter je bil postaven gospod, s kratko brado in drobnopalicco v roki. Oddahnila se je Katrica, ko je bila sama. Razložila je vse spomine, ki jih je imela od doma, in se je oblekla, kot bi šla k maši. In na orglice je zaigrala in zapela je, "kakor na vasi."

Ob nedeljah ni bilo večerje, zato ni čakala gospodinje. Bila je že v postelji, ko sta se vrnila. Smejala sta se na glas in ropotala s stoli. Vsa rdeča in vroča je prišla gospodinja v kuhinjo.

"Ali še ne spiš? Zaspaj, jutri moraš sama na trg. Saj vidiš, da sem bolna." Skoro se je zaletavala po kuhinji, vzela je dva kozarca in zaprla za seboj. Petje in smeh se je nekaj časa razlegalo, in Katrica je zaspala. Duha po vinu ji je udaril v nos, nekaj bodečega je šlo po njenih licih, ko se je zbudila.

"Katrica, Katrica, jo je klical moški glas."

"Ali ne slišiš?"

Spoznala je gospoda Šavs, ki je pritiskal svoja usta k njenim licem in je z rokami vzdigal rjuho. Katrica je zakričala. Tisti trenutek so se odprla vrata, in gospodinja je stala z lučjo na pragu.

"Vidva sta! Tako delata za mojim hrbtom! Marš, takoj se mi spravi iz hiše, potepenka!"

Za lase jo je potegnili iz poste-

lje, in vsa se je tresla od togote.

"Kar obleci se, pri tej pričr greč domov ali te pa dam poljaku!"

Katrica se je hitela oblačiti. Na stolu je bila še razgrnjena njena nedeljska obleka, tudi čizmički so bili zraven.

"Že vem, oh, da se nisem prej spomnila! Na kmete pojdem služiti. Doma ne ostanem, saj jih je brez mene dovolj, komaj da imajo kruh. In vabili so me že, pri tistem bogatem kmetu bom pasla, eno ali dve leti. In potem bom dekla, žela bom pšenice, krave molza, živini pokladila. Kakšna lepa čreda se pase po hribu za vasjo, same cike in liske, zakaj sem šla v mesto, kjer je dolgčas in so hudobni ljudje; prav je, da me je baba spodila. Le zakaj nisem sama ušla!"

Zvezala je obleko v robec in je vstala. Oddahnila si je, in je pogledala po kuhinji. V kotu je stal gospod Šavs, bil je obrnjen proti zidu, in za njim gospodinja, rdeča in potna, v spodnjem krilu in golih kipečih rok.

"Oh, gospod doktor, moški ste čudni ljudje. Takole smrkovo deklet! Položila mu je roko okoli vratu."

"Saj ni bilo nič, gospa, zmotil sem se, kar zaddelo se mi je, da ste vi v postelji."

"Ali si že napravljena?"

Gospodinja se je naglo obrnila proti Katrici, ki se je skoro nasmehnila žalostnemu gospodu Šavsu.

"Le kar pojdi! Za samo nesrečo si bila v hiši, nič več te nočem pod streho."

Pozno v noči je stopila Katrica iz hiše. Nič ni postala na pragu. Obrnila se je v tisto stran, odkoder so dihalo sinji gozdovi in prostrana polja. Tekla je iz mesta, hitela je, in nič je ni bilo strah ne noči, ne pijanih krikov, ki so prihajali iz obcestnih gostiln.

In čim dalje je bila iz mesta, tem bolj lahko je bilo njeno srce. Ko je zasijala jutranja zarja, so jo že pozdravljali škranjčki sredi rosnih polj, in gozdovi so se odkrivali pred njo.

(Konec)

Spomin velikega raziskovalca

Pred 25 leti je umrl v Hamburgu zoolog Fritz Schaudinn, ki je odkril spirochaeta pallido, povzročiteljico sifilisa in to eno leto pred svojo smrtjo. Šele od kar vemo za to povzročiteljico, je bilo mogoče misliti na pripomoček za smotreno pobijanje strašne spolne bolezni.

Mikroskopska ugotovitev zelo nevarnega bacila nam omogoča pravočasno diagnozo bolezni in s tem pravočasno zdravljenje.

Tem potem se zahvaljujemo vsem prijateljem, ki so se udeležili pogreba nepozabne soproge in matere

Core Kapushin

ki je po mučni bolezni preminila dne 12. julija 1931. Iskrena hvala naj bo izrečena družstvu sv. Feliksa, št. 101 JSKJ, kateremu članica je bila pokojnica, za veneč in spremstvo pri pogrebu. Istotako hvala članstvu sosednih društev za spremstvo pri pogrebu. Sploh vsem, ki so nam na kakoršen koli način izkazali svoje sožalje in pomoč, naj bo izrečena prisrčna hvala. Dragi pokojnici pa bodi lahka ameriška gruda!

TISKOVINE

od najmanjše do največje za DRUŠTVA in posameznike izdeluje lično moderna slovenska umijska tiskarna.

Ameriška Domovina
6117 ST. CLAIR AVE.
CLEVELAND, OHIO

GLAS NARODA

NAJSTAREJŠI NEODVISNI SLOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI

je najbolj razširjen slovenski list v Ameriki; donosa vsakdanje zvezotne novice, najboljša izvirna poročila iz stare domovine; mnogo šale in prevode romanov najboljših pisateljev.

Poslajte \$1.00 in pričel ga bomo pošiljali.

Vsa pisma naslovite na:
GLAS NARODA
216 W. 18th St., New York, N. Y.

Mary Mohar

Preminila je v bolnici v Two Harbors in sicer na poslednjem operaciji za žolčne kamene. Zapuščala zaljubljeno soprogo in pet otrok, namreč dva sinova in tri hčere.

Tem potem se iskreno zahvaljujemo društvu sv. Frančiška, št. 110 JSKJ za lep veneč in spremstvo pri pogrebu. Pristena hvala članicam Slovenske ženske zveze za lep veneč in številno spremstvo pri pogrebu, in istotako lepa hvala vsem znancem in prijateljem, ki so pokojnico obiskali na mrtvaškem odru, jo spremili na zadnji poti ali nam na kakoršen koli način izkazali sočutje in pomoč v težkih urah.

Ti pa, nepozabna soproga in mati, počivaj mirno pod ameriško grudo; mi vsi Te bomo ohranili v trajnem lepem spominu!

Zaljubljeni ostali: John Mohar, soprogo: Frank in John J. McKinley, Minn., 16. julija, 1931.

Anton Zbašnik

Slovenski Javni Notar

5400 Butler Street Pittsburgh, Pa.

Izdeluje pooblastila, kupne pogodbe, pobotnice vaše vrste, operake vse druge v notarski posel spadajoče dokumente, bodisi za Ameriko ali v tujini.

NEGLEDE KJE ŽIVITE

v Kanadi ali Združenih Državah

je zanesljivo varno in zato koristno za vas, ako se poslužujete naših za obrestonosno nalaganje in pošiljanje denarja v staro domovino.

PRI NAS NALOŽENI ZNESKI PRINAŠAJO OBRESTI PO 4 PROCENT

Naša nakazila se izplačujejo na zadnjih poštah naslovljenecem in polnih zneskih, kakor so izkazani na izdajnih potrdilih. Naslovljenec prejme toraj denar doma, brez zamude časa, brez naklona potov in stroškov.

Posebne vrednosti so tuči povratnice, ki so opremljene s podpisano slovljenec in žigom zadnjih pošt, katere dostavljamo pošiljanjem dokaz pravilnega izplačila.

Enake povratnice so zelo potrebne za posameznike v slučaju nesreče delu radi kompenzacije, kakor mnogokrat v raznih slučajih tudi sodnji v stari domovini.

ljenje. Schaudinnovo odkritje je dalo raziskovalcem v roke sredstvo za preizkušnjo lečil proti sifilisu. Šele po tem odkritju je lahko prišlo odkritje salvarzana po profesorju Hatu in Ehrlichu. Če so zdravniki danes mnenja, da se bo dal sifilis v nedoglednem času popolnoma izbiti, je to v nemajhni meri zasloga profesorja Schaudinna.

Velik raziskovalec se je rodil 19. septembra, 1871 v Roeseningenu v Vzhodni Prusiji in je umrl star komaj 35 let. Zanimivo je, da je naletel kakor veliki duhovi tudi ta pionirski koraki na potih v svetovni kovanjskih krogih. Tako je leta 1905, ko je na seji linske zdravniške družbe govoril o svojem odkritju, nes po slavi četrstoletnega gove smrti vse kulturno življenje in z njim ves učeniški svet.

Člani J. S. K. Jednote bodo da je v organizaciji, kateri date vi, tudi prostor za obroke.

SLOVENSKA HRANILNICA

Ustanovljena leta 1916

plačuje po 1. jul. Sprejema denar po pošti Pridite ali pošljite na

4 1/2% International Savings and Loan Co.

6235 St. Clair Ave. ali 819 East 185th St. CLEVELAND, O.

ANTON ZBAŠNIK

Slovenski Javni Notar

5400 Butler Street Pittsburgh, Pa.

Izdeluje pooblastila, kupne pogodbe, pobotnice vaše vrste, operake vse druge v notarski posel spadajoče dokumente, bodisi za Ameriko ali v tujini.

NEGLEDE KJE ŽIVITE

v Kanadi ali Združenih Državah

je zanesljivo varno in zato koristno za vas, ako se poslužujete naših za obrestonosno nalaganje in pošiljanje denarja v staro domovino.

PRI NAS NALOŽENI ZNESKI PRINAŠAJO OBRESTI PO 4 PROCENT

Naša nakazila se izplačujejo na zadnjih poštah naslovljenecem in polnih zneskih, kakor so izkazani na izdajnih potrdilih. Naslovljenec prejme toraj denar doma, brez zamude časa, brez naklona potov in stroškov.

Posebne vrednosti so tuči povratnice, ki so opremljene s podpisano slovljenec in žigom zadnjih pošt, katere dostavljamo pošiljanjem dokaz pravilnega izplačila.

Enake povratnice so zelo potrebne za posameznike v slučaju nesreče delu radi kompenzacije, kakor mnogokrat v raznih slučajih tudi sodnji v stari domovini.

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Telephone Barclay 7-0280 ali 0381

ZAHVALA.

Tem potem se zahvaljujemo vsem prijateljem, ki so se udeležili pogreba nepozabne soproge in matere

Core Kapushin

ki je po mučni bolezni preminila dne 12. julija 1931. Iskrena hvala naj bo izrečena družstvu sv. Feliksa, št. 101 JSKJ, kateremu članica je bila pokojnica, za veneč in spremstvo pri pogrebu. Istotako hvala članstvu sosednih društev za spremstvo pri pogrebu. Sploh vsem, ki so nam na kakoršen koli način izkazali svoje sožalje in pomoč, naj bo izrečena prisrčna hvala. Dragi pokojnici pa bodi lahka ameriška gruda!

Zaljubljeni ostali: John Mohar, soprogo: Frank in John J. McKinley, Minn., 16. julija, 1931.

NAZNANILO IN ZAHVAL